

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. december 21. kedő.

V. ÉVFOLYAM, 297. szám

Az ember alapvető jogai

Minden embernek joga van az életre, szabadságra és sérthetetlen ségre. — Szépen, ünnepélyesen hangzó mondat, de keserű tréfává válik, ha feltesszük a kérdést: a kapitalista társadalom milyen módon tudja biztosítani az ember eme alapvető szabadságait. Nyilvánvalóan biztosítja, csak éppen nem más módon mint a gazdagoké, mert hiszen a monopolkapitalizmus kizsákmányolását szenvedő szűkebb dolgozó rétegek szabadságáról, sérthetetlenségéről, életének védelméről beszélni akkor és abban a kapitalista társadalomban, amely sorozatosan hozza meg a munkásellenes intézkedéseket, rabszolgatörvényeket, lövet a sztrájkolókra és bebörtönzi azokat, akik a népszabadság nevében mernek szólni, valóban csak — rossz tréfa. De még az sem. Amfibus, család, hazugság. S ehhez a módszerhez folyamodtak az Egyesült Nemzetek Szervezetének most lezajlott párisi ülészakán az angol-amerikai blokk urai, amikor ünnepélyesen, zengő szavakkal, cikornyás frázisokkal megfogalmazták az „Emberi Jogok Nyilatkozatát”, amely valóban kinyilatkoztatta, milyen jogok illetnek meg minden embert, azonban arról már nem gondoskodik, hogy valóban részesüljön is minden ember ezekből a jogokból; valóban legyen szabad és sérthetetlen a föld minden embere, az irónéz proletártól a Franco-fasizmus terrorját nyugó spanyol földművesig, s az amerikai monopolkapitalizmus ércfalpa alá tiport munkásrabszolgáig.

Már pedig éppen ebben rejlik a kérdés lényege, s ezért harcolt az ENSZ-kögyűlésen a Szovjetunió s a népi demokráciák országai. Az emberi jogok védelmének egyedül helyes, marxista-leninista felfogását a legélesebben és a legvilágosabban Sztálin határozta meg, aki annakidején a Szovjetunió alkotmánytervezetéről szólva hangsúlyozta, hogy eltérően a polgári alkotmányoktól, amelyek mindössze az állampolgárok jogainak formai kinyilatkoztatásáról korlátozódnak, anélkül, hogy gondoskodnának a jogok gyakorlatba való átültetésének feltételeiről, lehetőségeiről és eszközeiről. A szovjet alkotmány nemcsak leszegzi ezeket az állampolgári jogokat, hanem a kérdés súlypontját áthelyezi a jogok biztosítására, a jogok megvalósítása eszközeinek biztosítására.

Mialatt a kapitalista országok alkotmánya ünnepélyes frázisokkal beszél az állampolgárok egyenlőségéről, egyáltalán nem törődik azzal, hogy semmiféle tényleges egyenlőség nem állt fenn elnyomók, kizsákmányolók és elnyomottak, kizsákmányoltak között. Amint egy szellemes francia író mondotta: a polgári alkotmány gazdaságilag szegénynek egyaránt biztosítja azt a jogot, hogy a hídak alatt aludhassék.

A demokrácia következetes alkalmazása, tehát széles dolgozó tömegek szabadságjogának biztosítása a kapitalista társadalomban nem valósulhat meg, mert hiszen itt nagyon kevesek, a kizsákmányolók boldogságáért, jólétéért nyílnak szívesen szóra a fizettség. Ezzel szemben

a Szovjetunióban valóban komolyan veszik és gyakorolják megvalósítják az ember jogait. A szovjet alkotmány nem elégzik meg a munka jogának kinyilatkoztatásával, hanem törvényben szentesíti azt a szovjet valóságot, amit a szovjet társadalom termelő erőinek állandó tervszerű növekedése, a gazdasági válságok kiküszöbölése és a munkanélküliség végleges kiküszöbölése jelent.

A nyugati kapitalista világban az emberi jogok kinyilatkoztatása szappanbuborék, szines ködfüggöny a keserves valóság elleplezője. Ezzel szemben a szocializmusnak immár a kommunizmus megvalósítása felé haladó nagy országa, a Szovjetunió, minden egyes polgára számára ezek a jogok és szabadságok anyagi tényezők által biztosított valóságok, mivel a szovjet állam a dolgozó emberek szocialista országa; nemzetgazdasági rendszere pedig szocialista rendszer, ahol a termelőeszközök szilárdan a dolgozók kezében vannak.

Az „Ember Jogainak Nyilatkozata” fölött az ENSZ-ben lezajlott vita világosan kilírítályosította ezt a két álláspontot. A kapitalistákét, akik pusztán népmításhóbó hangoztatták ünnepélyes szavakat és a Szovjetunió által képviselt álláspontot, mely valóban az ember, minden ember jogainak biztosításáért szállt síkra.

Milyen jellemző volt például a tudomány helyzetével és feladataival kapcsolatosan kibontakozó vita. A szovjet álláspont szerint a tudomány kötelessége és célja eszközül szolgálni a fejlődés, demokrácia, béke és a népek közötti együttműködés szolgálatában. A kapitalisták visszautasították ezt a megfogalmazást, s ez egyáltalán nem volt véletlen, mivel ők a tudományt „aranyozott láncokkal” kötik a támadó katonák jellegű célokhoz, — legjobban például erre az atomenergia kérdése —, azt remélve, hogy ilyen módon megakadályozhatják a történelmi fejlődést. Az egyik oldalon az emberiség előhaladását szolgálja a tudomány, a másik oldalon a rombolást, a szolgásgát. Ugyanakkor például az Emberi Jogok Nyilatkozatában az angol-amerikai tábor igyekezett úgy beállítani a kérdést, hogy az ember személyi szabadsága és sérthetlensége megvalósítható az állam felségjogainak és függetlenségének tiszteletben tartása nélkül is. Azt állították, hogy az ember alapvető jogai az államtól és az állam szerkezeti felépítésétől függetlenül biztosíthatók. Ezeknek az állításoknak a hamisságát azonban kimutatta Vissinszkij, megállapítva, hogy emberi jogok az államon kívül nem létezhetnek. Példának hozta fel az osztályokra tagozódott kapitalista társadalom alapvető ellentmondásait, ahol a lakosság kizsákmányolókra és kizsákmányoltakra oszlik, ugyanakkor ismertette a szovjet társadalmi berendezkedést, ahol nincsenek szembenálló osztályok és nincs, nem is lehet, ellentmondás az állam és egyén között, mivel itt az állam valósággal kollektív élő lény.

Mondanunk sem kell, az emberi jogok kapitalista félreértel-

Petre Banu normadöntésre szólítja az ország dolgozóit

BUKAREST — A „Scanteia” Petre csoportja 3579 szegecset, Galacu Iordachescu Ion csoportja 4275, Rosca Marin csoportja pedig 4652 szegecset vert be 8 munkára alatt. E egyszerű eredmények elismeréseként Chivu Stoica iparügyi miniszter meleghangú üdvözlőlevelet intézett a kitűnt él-munkásokhoz. Banu Petrehez és Borzuica Ioanhoz intézett levelében az iparügyi miniszter köszönti a dolgozókat, kiemelve, hogy a szocialista termelési versenyek nagy teljesítmények elérésére serkentik az ország dolgozóit s hozzájárultak a

jobb és bőségesebb élet megteremtéséhez. Ugyanilyen hangnemben íródott az iparügyi miniszternek Rosca Marin és Iordachescu Ioan galaci (SRT hajóüzem) szegecselőkhöz intézett üdvözlőlevele is. A galaci és turnuseverini szegecselők versenye óriási érdeklődést váltott ki országwide s rengeteg levelet érkezett hozzájuk, amelyben a dolgozók kérik, számoljanak be arról, hogyan érték el a csúcseredményeket. Petre Banu a „Scanteia”-ban közölt válaszában kifejti, hogy elsősorban azért sikerült az előirt 600 szegecset helyett 8 óra alatt 3579 szegecset bevinnie, mert a „Sovromstransport” műhelyében megismerhette és a saját munkájánál alkalmazhatta a szovjet szakemberek munkaszervezési módszereit.

A szegecselő csoport munkáját úgy osztotta be, hogy a 8 óra munkaidő alatt egyetlen ember se álljon tétlenül és a munka egyetlen percére se szakadjon meg. A szerszámokat és a szegecseket már előre úgy készítte elő, hogy a megfelelő sorrendben kéznél legyenek. Csoportja négy tagból áll: a csoportvezető dolgozik a 8 kilós légkalapáccsal, egyik munkás melegíti a szegecseket, egyik munkás beilleszti őket, egy pedig az ellenkező oldalról a lyukhoz feszíti a szegecset. „December 30-ai köszöntésére — folytatta Petre Banu — közleltetést vállaltok, hogy csoportommal még jobban folytatjuk a munkát. Ugyanakkor szocialista versenyre, normadöntésre szólítom fel a fémiparban és bányákban dolgozó összes elvtársakat.”

Befejeződött az épületek és lakások számbavétele

BUKAREST — A bélierműnizterium által elkészített terveknek megfelelően, vasárnap, december 19-én, a fővárosban, a megyeszékhelyeken, valamint a tervekben feltüntetett többi városokban befejeződött az épületek és lakások összeírása és számbavétele. A beérkezett jelentések szerint az összeírás az egész ország területén a legteljesebb rendben és kielégítő körülmények között folyt le. A számbavétel adatainak összesítése után azonnal megkezdik működésüket a lakbérleti hivatalok. A törvény értelmében az érdekeltek kötelesek 30 napon belül írásbeli szerződéses változtatni a szóbeli lakbérleti szerződéseket. Ezeket a szerződéseket már az új lakbérleti hiva-

talok láttaozzák és csak utána nyújthatók be az adóhivatalhoz illetékezésre. Mivel az új lakbérleti hivatalok idejében megkezdik tevékenységüket, mindenkinek módjában áll majd a törvény által előirt 30 napon belül láttaoztatni új írásbeli szerződését. Tekintettel arra, hogy a jövőben a bejelentési lapokon semmiféle változtatást nem lehet végezni a lakbérleti hivatal jóváhagyása nélkül, intézkedés történt, hogy a lakbérleti hivatalok működéséig a lakásváltoztatásokkal kapcsolatos módosításokat a bejelentési lapokon függeszték fel és csak rendkívüli esetekben, halálkozás, szülés esetén módosíthatóak a bejelentő lapokat.

talok láttaozzák és csak utána nyújthatók be az adóhivatalhoz illetékezésre. Mivel az új lakbérleti hivatalok idejében megkezdik tevékenységüket, mindenkinek módjában áll majd a törvény által előirt 30 napon belül láttaoztatni új írásbeli szerződését. Tekintettel arra, hogy a jövőben a bejelentési lapokon semmiféle változtatást nem lehet végezni a lakbérleti hivatal jóváhagyása nélkül, intézkedés történt, hogy a lakbérleti hivatalok működéséig a lakásváltoztatásokkal kapcsolatos módosításokat a bejelentési lapokon függeszték fel és csak rendkívüli esetekben, halálkozás, szülés esetén módosíthatóak a bejelentő lapokat.

Karácsonyi és újévi zárórarendelelet

Különleges intézkedések az élelmiszerüzletek nyitvatartására

A munkaügyi és népjóléti miniszterium rendeletet adott ki, amely a karácsonyra és újévre megállapítja az ország összes állami és magánvállalatainak, valamint szövetkezeteinek munkarendjét. A miniszteri rendelet 1. szakasza kimondja, hogy a főváros, az elővárosok, valamint az ország összes kereskedelmi vállalatok üzletei, piacai, műhelyei és ipari, valamint kereskedelmi vállalatok, irodái 1948 december 25., 26. és 30-án zárva tartanak. A 2. szakasz értelmében 1948 december 18-tól az év végéig az 1948 április 5-i 80. számú hivatásos lapban megjelölt 397. számú miniszteri rendelet 1. pontjának 2. bekezdésében felsorolt élelmiszerüzletek kötelesek nyitvatartani déli időben. Ezeknek az üzleteknek a tevékenységét az alkalmazottak váltott szolgálattal biztosítják. A hivatkozott rendeletben foglalt élelmiszerüzletek: mézszárzárkék,

hidegfelvágottat árusító üzletek, tejcsarnokok, halárusító üzletek, zöldség, tojás, szárnyas eladással foglalkozó üzletek, piacok, élelmiszer elárusító csarnokok és gyümölcsárú üzletek. 1948 december 19-én vasárnap, a fenti üzletek, csak a főváros területén 12 óráig kötelesek nyitvatartani. 1948 december 18. és 21., valamint 27. és 29. között ugyanazok a fentebb felsorolt élelmiszerüzletek kötelesek a rendezett megállapított munkaidőn felül este további két órát nyitvatartani. December 22., 23. és 24-én ezek az üzletek este 11 óráig kötelesek nyitvatartani. A fővárosban december 23-án este 11 óráig tartanak nyitva, a vidéken pedig 1948 december 20. és 26. között minden nap délután is kötelesek nyitvatartani. A textil- és cipőüzletek munkarendje a normális marad, december

23-án azonban este 10 óráig kötelesek nyitvatartani. Vidéken december 20. és 26. között a textil- és cipőüzletek minden délután is kötelesek nyitvatartani. A konfekció és rövidáru üzletek minden nap egy órával meghosszabbítják nyitvatartásukat, 1948 december 23-ig pedig este 10 óráig kötelesek nyitva tartani. Vidéken december 20. és 26. közötti héten minden nap délután is kötelesek nyitvatartani. A 397—1948. számú határozat első szakasza első pontjának a) bekezdésében felsorolt összes többi üzletek a szokásos záróra szerint működnek, míg december 20—26. között a fővárosban esütörtökön is nyitva tartanak, vidéken pedig ezek az üzletek délutánonként is kötelesek dolgozni. A miniszteri rendelet ezen intézkedéseit az állami, vagy magánüzletekre és szövetkezetekre egyaránt kötelező. A rendelet 4. szakasza végül az ország összes borbély és fodrász műhelyeinek zárórarendjét az alábbiakban állapítja meg: Szombaton, december 25-én zárva. Vasárnap, december 26-án 9—12-ig nyitva, hétfőn, december 27-én rendszeres munkanap, szombaton, 1949 január 1-én zárva. Vasárnap, január 2-án pedig 8—12-ig nyitva tartanak.

KULTURVERSENY

a Vasas Szakszervezetben

A Vasas Szakszervezet — mint már jeleztük — kulturversenyt hirdetett a hatáskörébe tartozó üzemek dolgozóinak között. December 18-án, szombaton, a Vasas Otthonban került sor a kulturcsoporthoz tartozó versenytalálkozásra. Az alkalomra zsufolásig megtelt az otthon nézőtere.

A verseny, amelynek a keretében a „Gazdák”, az „Orion”, a „Mendrei”, az „Acélárugyár”, a „Triumph”, a „Kisipar”, a „Vasipar”, a „Papírlemezgyár” és a „Ravag” kulturcsoporthoz tartozó versenyzőket mutatott be, megérdemelte a közel hét órát, melyet végignézésre igénybe vett. Kár, hogy a „Fermeta” és a „Lakárugyár” kulturcsoporthoz nem vett részt a színpadi vetélkedésben, csak a színpadrendezés idejét kitöltő énekek, szavaltatok között akadt képviselője.

Az előadott egyfelvonásosok —

„Büvös szék”, „Kiderül az igazság”, „Nagygazda”, „Ha majd győz a nép”, „Allami áruház”, „Intrecere” (Verseny), „Medve”, „Varga Katalin”, „Leánykérés”, „A kommunista” — a szűkös színpadi lehetőségek s a rövid előkészületi idő ellenére néhány figyelemre méltó együttes és egyéni teljesítményhez adtak kezet.

A verseny hivatalos osztályozását még nem ismerjük. Ezt majd később közöljük. Addig is megállapíthatjuk hogy szükségesek és hasznosak az ilyen versenyek, mint a fejlődés komoly tényezői. A helyes színpadi beszéd és mozgás megtanulásához azonban a kulturcsoporthoz eredményesebben s rövidebb idő alatt érkeznek el, ha megnyerik egy-egy színpadi szakember útmutatásaként nem mellőzhető s nyilván szívesen adott segítségét.

Állami mintagazdaságok kulturversenye

KOLOZS. — Kulturversenyt szervezett meg december 30-án tiszteletére a kolozsi, monostori és zsuki állami mintagazdaság. A versenyen minden egyes gazdaság színes és változatos műsorral vesz részt. A monostori gazdaság egy román és

egy magyar színjátszó csoporttal, a másik két gazdaság egy-egy színjátszó csoporttal készül. Mindhárom gazdaság ezenkívül szavaltatokkal és karékkal teszi változatossá műsorát.

„Sári bíró” diákszínpadon

KOLOZSVÁR. — Szép dolog, ha középiskolásaink a tanulás komoly feladata mellett önkéntesen többletmunkát is vállalnak. Ilyen nemes törekvést bizonyít az Állami Magyar Ipari Fiuliceum VIII-b osztályos és az Állami Ipari Leányiskola VIII. osztályos növendékeinek az állami magyar pedagógiai iskola disztermben rendezett szombati kulturdel. utánja, amelyen Vásárhelyi István VIII-os gépiparista bevezetője után, a két iskola színjátszó együttese komoly igyekvéssel bemutatta Móricz Zsigmond „Sári bíró” című háromfelvonásos színművét.

A lelkes színjátszók közül, mint a legjobb alakítást nyújtó szereplő, külön dicsőreget érdemel: Jakó Gábor, Dobondi György, Szallós István, Eitner Róbert, a kettős szerepet játszó Kun G. Béla, Kun Ibolya, Iszák Julia, Para Vilma és Zsáko Erzsébet. Az együttes többi tagja: a kettősszereplő Szilveszter Imre, Tódor

Márton, Bartha Imre, Kátai Árpád, bírói szerepet játszó Kádár Katalin és a kis Tóth István se játszott kevesebb lelkesedéssel, de kissé túljátszotta szerepét.

Az első felvonás utáni szünetet Körössy Ibolya és Para Vilma dialogja töltötte ki, míg a második szünetben Vincze Erzsébet, Eitner Róbert és Jankó Antal orosz táncul szórakoztatta a közönséget. A két iskola kulturcsoporthoz tartozó mutatót a többi iskolák növendékeinek, hogy többletmunkavállalással, hogyan lehet hozzájárulni a maguk és a dolgozó tömegek kultúr színvonalának emeléséhez.

De nem értjük meg, hogy miúgy követő tánc zenekara miért tartotta meg a közönség ama kívánságát, hogy csárdást is játszó. Talán egészségteleből táncnak tartja, mint a tangó vagy a malagamba?

(ca. m.)

A mi dolgunk...

Irtó és a MNSz kongresszusa alkalmából rendezett népi dalos és táncos ünnepélyen elmondta:

szentimrei Jenő

Nagy politikai események hozzák össze időnként az ország más és más városában a művészi jellegű népi találkozókat, hadd ismerjék meg — mondjuk — a kisbácsiak a lörincrévieket, kikről talán azelőtt hírből sem hallottak. Ime most meg fogják tudni egymásról, hogy a lörincréviek ugyeszen táncolnak, a kisbácsiak pedig szépen énekelnek és a látottak után, a hallottak után közelebbi érdeklődés fog felbújni a két község lakóiban egymás életsorsa, egymás gondolkodása, egymás boldogulása iránt. S majd elmondják otthon, mit láttak Kolozsvárt. Elmondják, amit egymásról egymástól megtudtak, megismertek, hogy az otthoniak is épüljenek belőle.

Az ilyen találkozásokból nagy dolgok szülehetnek. Ilyen nagy dolog például a közművelődés fejlődése. Mert a közművelődés, vagy nemzetközi kifejezéssel: a kultúra, nem kiváltsága, nem kőfalakkal, vagy vámsorompókkal elkertelt tulajdona sem egy városnak, sem egy nemzetnek, sem egy országnak. Nem is csupán a tanult, vagy gazdag emberek kizárólagos sajátja. A művelődésnek mindannyian részesei vagyunk. A művelődésnek nem lehet korlátja sem a születés, sem az anyanyelv, sem az országhatár, sem a vallás, sem a foglalkozás, sem az életkor, sem az a körülmény, hogy valaki falun, vagy városban keresi boldogulását. A közművelődés a köz, mindnyájunké kell, hogy legyen és az ilyen találkozások, mint a mai, arra jók, hogy egymást a kölcsönös megismerés útján továbbfejlesszük, előbbre vigyük, a jó eredményekből magunk elé követendő példákat állítsunk és így közelebbi majd otthon, magunk életkörülményei között megvalósítani. Ilyen módon aztán, egymás szórakoztatása útján, szinte észrevétlenül, mintegy magától emelkedik közösségi művelődésünk színvonalát és azon fókuszra igyekezni, hogy a következő találkozásig még értékesebb énekeink, műveinket tanuljunk be, még összevágóbb előadásban, még jobb erőket válogassunk be otthon a csoportos táncba s azokat még jobban összehangolva, közönségünk, városunk hírére még ismertebb tegyük a járásban, a megyében, az egész országban.

A NÉP MŰVÉSZI MEGNYILATKOZÁSAINAK

azonban nem csupán az a célja, hogy híres-nevezetessé tegyük magunkat

általa. Nem külső megjelenési formája, de tartalma adja meg legfőbb értékét minden művészi munkának. Az, amit betanulunk, az, amit bemutattunk, annak célja és értelme is kell hogy legyen, hogy mások műveltségén is emeljünk valamit általa. Kell, hogy valami köze legyen az életünkhöz, annak ügyes-bajos dolgaihoz. Kell, hogy másokat meggondolkosszon, felomeljen, jobbá tegyen, előbbre vigyen. Kell, hogy magunkat is, mikor egy dalt énekelünk, egy verset elszavalunk, átjárjon az az érzés, melyet a dallal kifejezni akarunk, vagy átvehitsen az a gondolat, melyet a vers költője olyan értékesnek, olyan szépnek talált, hogy érdemesnek látta versbefoglalni és embertársainak továbbadni. Ha teljes lelkiünk bele tudjuk vinni abba, amit előadunk, csak akkor tudjuk azt a művészi kifejező erővel megszólaltatni s akkor tudjuk a kívánt hatást elérni hallgatóinkban.

A közelmúltban egy táncos művészcsoport járta be az országot, mely a messzi Szovjet-Georgiából kelt utra, hogy minket egy nép zenéjével dalaival, táncával megismertessen. Egy bőrdobbal, két nádsipszerjé

szerszámmal néhány táncmozdulattal és jellegzetes hazai viseletükkel egész népük érzelme és gondolatvilágával meg tudtak ismertetni bennünket anélkül, hogy egy szót szólalt volna hozzánk. Megismertük harci és lakodalmi táncukat, megismerkedtünk jövedelmüknek és bánatuknak kifejezésével. Egy olyan nép jelent meg előttünk, melynek férfiai bátrak, tudatosak, önfeláldozóak, asszonyai kecsesek, tiszták, szemérmesek s ha kell pajkosak is és megjelenésük, mozdulataik után itélve jó anyák és jó feleségek, akik kitartóan dolgoznak és küzdenek a férfiak oldalán közös hazájukért, Szovjet-Georgiáért, közvetve tehát az egész Szovjetunióért s még tovább az egész dolgozó emberiségért. Mondják, hogy a csoport tagjai nem hivatásos művészek, kik mesterségből, kenyérkeresetből csinálják, amit csinálnak, de azért, hogy a bennünk felfedezett képességeket kiművelve, népük közművelődésének szintjét emeljék. Hogy példát mutassanak: ime a földek, a gyárak, az irodák dolgozó embereiből is művelődhetik a tehetség, odaadó munka, jó mesterek tanítása és jó rendezők útmutatása révén.

A mi nép: művelődésünk kibővíztetésében,

felelősségben vegyünk példát ezektől a gruz népi művészekről. Falusi, üzemi, pártotkódó, erdői életük jellegzetességeit igyekezzünk saját környezetünkben ellesni és művészi színvonalon megmutatni. Nekünk is vannak népi hangszereink. Egy klánéta, egy duda, egy tilinkó, egy cimbalom, vagy citera megadja egy-egy vidék népi táncának jellegzetes kísérőzenéjét dalainak aláfestését. Ritmusra eseng az üllőn a kalapács, ritmusra lendül a munka üteme, melynek mozdulataiból egész táncokletmények állíthatók össze. Falvak, üzemek kórusvezetőinek, táncanatóinak ezeket a sajátos dallamokat, mozdulatokat kell elismerni és formába öntve, kellően kiegészítve közös kifejezőmóddá formálni. Szoktunk hivatkozni Bartókra és Kodályra, mint népi zenéket feltáró uttörőkre. Ők azonban nem végezhetik el mindent, helyettünk is. Csak példát adtak, csak utat

mutattak: merre fekszik a kincs, hogy kell kifejezteni azt az anyagból, de a többi a mi dolgunk. Ahogy politikai gyűléseken hangoztatják vezetőink: a demokrácia csak úgy válik élő valósággá, ha élni tudunk vele. Népünk műveltségével sincs másként: akkor válik igazán népi és igazán művészetté, ha élni tudunk vele és megtanítunk másokat is annak átélésére, élvezésére.

Még csak kezdeti fokán vagyunk sajátos népi művészetünk kibővíztetésének, kivirágztatásának. De az ilyen találkozások, mentől gyakoribbak, annál üdvösebbek. Városi dolgozó tanuljon a falutól, falusi dolgozó tanuljon a várostól, román a magyartól, magyar a románától. Együtt emeljük fel a népi művelődést, a népi kultúra zászlaját, együtt mutassuk vele az utat a jobb jövő, a szocializmus kiteljesedése felé.

Az Állami Magyar Színház és Népopera

KÖZLEMÉNYEI

Kedden este: „Háry János”

A színház hétfőn este nem tart előadást. Holnap, kedden este, a Népopera együttese ötödikször játsza Kodály Zoltán Gyönyörű muzsikáját, gazdag kiállítású, látványos daljátékot, a HÁRY JÁNOS-t. A Népopera új tagjai közül Wilkóvit Kató, Kovács Irén és Sass László mutatkozik be a HÁRY JÁNOS-ban, míg a cím szerepet éneklő Szentés Ferenc mellett, Kovács Kató, Csóka József, Fekete Mihály, Sugár Jenő, Kapusi László, Harag György és Bende László játszik a daljáték többi főbb szerepeit. Rónai Antal karnagy zenéi előkészítésében és vezényelésében, Horváth Géza kimagasló balettszámával, Imre Máriával, Topán Luluval, Balogh Évával, Keresztes Katalinnal, Dombó Imrével, Szabóray Zoltánnal a balettkar élén, Szakács György díszszerzővel és Szopos Klára színes jelmezével hozta ki a színház a HÁRY JÁNOS-t, amelynek kórusait Péterffy István karigazgató tanította be. A HÁRY JÁNOS-t kedden E-bérletben ismétli meg az operaegyüttes.

Szerdán és csütörtökön Scribe s ellemes, gazdag humorral átszőtt rokokó vígjátékát, az EGY POHAR VIZ-et ismétli meg a prózai együttes.

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ ÉS NÉPOPERA MŰSORA:

Állami Magyar Színház Szerdán este fél 8 órakor: EGY Hétfőn este nincs előadás. POHAR VIZ. A-bérlet. Jegyek soronként: HÁRY JÁNOS. E-bérlet. Jegyek sorszáma: száma: 150. 158.

MOZIK MŰSORA:

KOLOZSVÁR: URANIA: A legyőzhetetlenek Szakszervezeti Ledvezmény pöntökén. NAGYVÁRAD: TRANSYLVANIA: Veszedelem. Életkor. (4, 6, 8.) SCALA: Fehér sötétség. (4, 6, 8) CORSO: A hallgatás darcak alatt (4, 6, 8.) FORUM: Szajnaparti kaland. 1948-as francia világfilm. Főszerepben: Jean Louis Baroult és Roger Duchesne. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Matiné fél 12 órakor. CAPITOL: Szajnaparti kaland. 1948-as francia világfilm. Főszerepben: Jean Louis Baroult és Roger Duchesne. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 11 órakor matiné. POPULAR: Marie Martine. Kezdet 3, 5, 7 és 9 órakor. SELECT: Marie Martine. Kezdet fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

Terjeszd a Világosságot

GEORGI GULIA

Fordította: Szilágyi András

Kaukázusi tavasz

(16-ik folytatás)

8.

Két nap és két éjjel csatangolt Rasit. Az ivópajtások változtak mindenki kutyakötelességének érezte, hogy kikérdezze Rasitot frontléményéről. A viszonagságok különböző változatai egyes arányban állottak a megívott bormennyiséggel. Az elbeszélések hőse (aki természetesen Rasit volt) az ellenséget hol lesből támadta meg, hol pedig kézitásban, ember ember ellen folyt a harc, máskor meg röpült vagy fáradhatatlanul uszolt. Csudaerős volt a bor és Rasit ivópajtásai az elbeszéléseket készpénznek vették. Csúpan Adamur, akiről helytelenül mondták azt, hogy „szamarat csak egyszer visznek jégre”, bosszankodott. De éppen mert Adamurt minden hájjal megkenték, nem tartotta ildomosnak azt, hogy oda nem való megjegyzésekkel zavarba hozza becsipett vendégét.

Végül (Szakkenben is úgy gondolták, hogy egyszer minden ivászat elmúlik) egy szép reggelen, amikor végre józan állapotban volt, elindult nagyméjű felé. A hátsó kamun lépett be és kintinö hangulathoz volt. Kéret helyekön zseb-ruduga, vidám nótát füttyörésztelt.

Rasitnak semmiféle határozott terve, célja nem volt, az ember azt hinné, hogy talán a természetes érzés vezette, hogy vissza kell térnie a család kebelébe, ha már évek óta nem látott senkit belőle.

Különbben a familiáris érzés nem volt valami erős benne, mert amikor az üveghezába ért és valahonnan tisztá asszonyi nevelést hallott, rögtön letért az utból.

Az ágyások között lányok dolgoztak. Néhány legény trágyával keverte a földet. Arrébb az árszilájt keveréket melegítették. A föld felületén szürke gőz terjengett.

Kama az ágyásokat egyengette, karjai könyökig piszkosak voltak. Átellenében Nina guggolt és földréteg mélységét mérte bottal. A lányok, ahogy meglátták az erős legényt, egymásra néztek. Nina tartása megváltozott. Kama igazított egyet a fejekendőjén. A maguk módján a többiek is tudomást vettek az érkezőről. Csak Daud, a főkerlész maradt közömbös, az esemény iránt. Valószínűleg ő is csak azért, mert rövidlátó volt. Nagy gondnál vizsgálta a rá-mákat s ekközben olyan mélyre hajolt, hogy bujrasza surolta az üvegablakal.

„Békességet a háznak! Kezeket fel!” kiáltotta Rasit ünneplésben.

A lányok kuncogva bámultak rá, de nevelésük elárulta, hogy jó szemmel nézik a legényt.

„Ez Rasit”, sugta Nina Kamának. Mind a ketten feltápászkodtak s üdvözölték.

„Jó reggelt”, mondta Daud és pislogott hozzá rövidlátó szemével. Csak akkor kiáltott fel, mikor a vendég egészen melléje ért: „Igaz volna, hogy ez Rasit?”

Rasit végignézett a lányokon Rámosolygott Nindra és látszott hogy megismerte a lányt. Aztán tekintetével pírba borította Kama félig lesütött arcát. Csikorgatta a fogait ami nála legnagyobbfoku érdeklődést jelentette. Élesen hosszasan, vizsgálta a lányt. Aztán, miután álmogolón, gyujtón megegyezt a lányra nézett, Daud munkája felől érdeklődött. Főlényesen beszélt mint az, aki az életben már sok mindent látott.

„Előkészíted a talajt, mi őreg?”

Daud örült annak, hogy di-csérheli barátai munkáját s a fiatalembert kezdte beavatni a mesterség titkaiba.

„Hallgass ide Rasit, elárulhatom neked összes fogásainkat: Daud ravaszul huncorgott a nyelvével cserepes ajkál nyaltogatta. „Persze, minden köztűni marad... Te is észrevetted... ilyen korban még sohasem ültünk palántákat... Tudod, hogy ez milyen fontos?” (Folytatjuk)

Jelentés a Lengyel Munkáspárt kongresszusán:

Megteremtjük Lengyelországban

a szocializmust

VARSÓ. — A Rador jelenté, hogy a lengyelországi munkáspártok kongresszusán, melyet az Egységes Lengyel Munkáspárt megalakulására hívtak össze, Bolesław Bierut a Lengyel Munkáspárt főtitkára, terjesztette elő jelentését.

Beszédében elemezte a lengyelországi munkásmozgalom fejlődésének főbb átomásait.

Kimutatta a Lengyel Kommunista Párt vezető szerepét, amelynek hősi hagyományai vezeték meg a most megalakult egység alapjait.

Lengyelországnak a szovjet hadsereg által történt felszabadítása után, a Lengyel Munkáspárt lett a motorja a lengyelországi forradalmi átalakulásoknak.

A lengyel munkásmozgalomban is megkülönböztetett a két áramlat közötti harc. Két ellentétes ideológia harca: és pedig a proletár és a polgári ideológia között; a marxizmus-leniniz-

mus harca a polgári ideológia befolyása ellen. Ez az ideológia befurakodott a lengyel munkásmozgalomba is.

A Lengyel Munkáspárt különleges történelmi feltételek között harcolt a proletár ideológia megvalósításáért. A proletáriátus hatalmáért vívott harc szorosan egybefonódott a nemzeti felszabadító harccal. A Lengyel Munkáspárt, amikor nemzeti felszabadításért küzdött, nemcsak, hogy nem mondott le a proletáriátus hatalmáért folytatott harcról, hanem ellenkezőleg az egyetlen párt volt, amely a proletáriátus hatalmáért folytatott harccal a nemzeti felszabadulást tűzte ki céljául.

A Szovjetunió győzelme a második világháborúban — mondotta Bierut — az emberiség további fejlődésében óriási fontosságú tényezővé vált.

— A Szovjetunió győzelme a második világháborúban — mondotta Bierut — az emberiség további fejlődésében óriási fontosságú tényezővé vált.

A népi demokráciában kikerülhetetlen az osztályharc kiéleződése

A népi tömegek felszabadító harcának megerősítése, amely a munkáosztály vezetése alatt, a szovjet hadsereg győztes előnyomulása következtében valósult meg, lehetővé tette a népi tömegek forradalmi hatalmának kiépítését a polgári államgépezet romjain.

Bierut leszögezte, hogy a népi demokrácia államaiban még léteznek olyan rétegek, amelyek a mások munkájának kizsákmányolásából élnek, így a kizsákmányolók, a parasztok, a bérlők és vállalkozók.

Pártunknak erőteljes harcot kell folytatnia a káros elemek ellen és el kell fojtania romboló tevékenységüket minden megnyilvánulásukat.

Ilyen körülmények között kikerülhetetlen a népi demokráciában az osztályharc kiéleződése és ezért minden olyan elmélet, amely a harc megszüntetését és a kapitalista kizsákmányolás figyelmen kívül hagyását javasolja, teljességgel hibás és káros. Mindaddig, amíg a kapitalista kizsákmányolás gyökerei teljes egészükben még nem semmisülnek, a kapitalista elemek minden erejükkel megkísérik, hogy visszaállítsák a régi kapitalista gazdasági rendszert. Ezért a munkáosztálynak kikerülhetetlen harcot kell folytatni a kapitalista elemek ellen, arra kell törekednie, hogy a kapitalista kizsákmányolás minden formáját felszámolja.

A proletáriátus első nagy győzelme

A népi demokrácia tehát nem két különböző társadalmi rend együttes létezésének formája, hanem a kapitalista elemek fokozatos felszámolásának és kiküszöbölésének szakasza, ugyanakkor a jövő szocialista gazdaság kifejlődésének és megerősítésének formája.

Döntő tényező a népi demokrácia kialakulásában az 1917-es proletárforradalom, amely a föld egyhatodán aratott győzelmet és amely a proletáriátus első nagy győzelme volt. A Szovjetunió történelmi szerepe a második világháborúban abban is kifejezésre jutott, hogy újabb mély rést ütött a világ imperialista erőinek rendszerében és új, még hatalmasabb

támpontot teremtett az imperialistaellenes forradalmi front számára. Ennek az újabb győzelemnek nyomán jelent meg az élenjáró munkáosztály új forradalmi hatalmi formája: a népi demokrácia.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a népi demokrácia csak a munkáosztály hatalmas forradalmi ereje alapján jöhetett létre, amely megakadályozta a polgárságot abban, hogy a politikai hatalmat magához ragadja.

Azokban az országokban azonban, ahol az imperialista hadsereg vonult be, a munkáosztály nem jutott ilyen kedvező feltételekhez. Lengyelországban a dicsőséges szovjet hadsereg

nyitotta meg a szocializmus építése felé vezető utat.

A súlyos veszteség ellenére, amelyet az imperializmus fasiszta csapata, a háborúban elszenvedett, az imperializmus nemzetközi frontja az amerikai imperializmus uralma alatt ismét szervezkedik.

Az imperialistaellenes egységfrontból csupán a szakadár jugoszláv nacionalisták váltak ki. Tito nacionalista klikkje azoknak a táborába siklott, akik a népi erők ellen harcolnak. Bierut főtitkár ezután kifejtette, hogy az Egységes Lengyel Munkáspárt, mint az ország dolgozó egységének kifejezője, azt a történelmi feladatot hárítja a partra, hogy megépítse a szocializmus alapjait Lengyelországban.

Ennek előfeltételekét, Bierut kifejtette, hogy új munkáskaderek nevelése, a szakszervezeti munka megerősítése és a dolgozók anyagi helyzetének megjavítása szükségesek.

A JOBBOLDALI SZOCIAL-DEMOKRACIA BUKÁSA

A Lengyel Munkáspárt egységességi kongresszusán Bierut jelentése után Iosif Cyrankiewicz, a lengyel szocialista párt főtitkára folytatta a jelentés megőrzését. Többek között kijelentette, hogy a mostani kongresszus Lengyelország felszabadulása óta a legnagyobb politikai esemény.

Cyrankiewicz jelentésében rámutatott arra, hogy a szocialista pártban meghuzódó jobboldali elemek mindent elkövettek, hogy megakadályozzák a dolgozók egységének megteremtését. 1944-ben azt remélték, hogy az angolszász fegyverek segítségével Anders fasisztáit hozhatják uralomra.

Midőn a szocialista párt jobbszárnyának munkáellenes politikája megbukott a pártban meghuzódó jobboldali áruok az egész pártot akarták kompromittálni. A baloldaliak azonban idejekorán eltávolították őket a vezetőségből és ugyanakkor a párt nagy többségét a marxizmus-leninizmus útjára sikerült vezetőik.

Cyrankiewicz így fejezte be beszédét:

— Az egyesített munkáspárt vezetése mellett Lengyelországban meg fogjuk teremteni a szocializmust. Hisszük, hogy az egységünk komoly tényező lesz a dolgozók nagy harcában az imperializmus ellen a béke, szabadság és a szocializmus megteremtéséért.

Megnyílt a Bolgár Munkás (kommunista) Párt kongresszusa

SZÓFIA. — A Rador jelenté: Szombaton kezdődött meg Szófiában ünnepélyesen a Bolgár Munkás (kommunista) Párt ötödik kongresszusa. A kongresszuson képviselteti magát a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja M. Suslov párttitkárral és P. Judinval, a Központi Bizottság tagjával. A Csehszlovák Kommunista Párt képviselőiben Franck József főtitkárhelyettes, Gemner Bedrik párttitkár és Weiss Frantisek prágai párttitkár jelenik meg. A Francia Kommunista Pártot Georges Cogniot, a Központi Bizottság tagja képviseli. A Román Munkáspárt kiküldöttei Mogyorós Sándor titkár, Petre Borila és Vasile Vaida, a Központi Vezetőség tagjai. Az Olasz Kommunista Pártot Girolamo Licauzzi, a Politikai Iroda tagja képviseli, míg a Magyar Dolgozók Pártját Révai József és Vass Zoltán, a Politikai Iroda tagjai.

Munkáspárt, valamint az angol, finn, délamerikai és argentinai Kommunista Párt kiküldöttei.

Bulgária dolgozóinak ünnepi hangulatban köszöntötték a Bolgárval ünnepelte a kongresszust.

(kommunista) Munkáspárt ötödik kongresszusát. Az ország különböző gyárainak munkássága a kétnapos gazdasági terv teljesítéséért.

Legújabb

Megkezdődött Tien-Csin ostroma

MUKDEN. — A bukaresti rádió hírszolgálatja jelenté: Az Észak-Kínában harcoló néphadsereg teljes erővel megkezdte Tien-Csin ostromát. Tien-Csin-i rádiójelentések beszámolnak arról, hogy az ágyudörgés mind közelebb hallatszik a városhoz.

A néphadsereg egységei elfoglalták Tang-Pu kikötőjét, amely Tien-Csin-t, ezt a millióslágyvárost, öszezötöltötte a tengerrel. Ezzel Tien-Csin véglegesen el van zárva a tengeri utánpótlás lehetőségétől.

Erőteljes partizánmozgalom Dél-Koreában

PHYONGHIANG. — Az amerikai megszállás alatt lévő Dél-Koreában egyre erőteljesebb partizánmozgalom bontakozik ki. Az amerikaiak délkeleti bábkormányja ellen számos katonai alakulat fellázadt és elszánt harcolni a kormányzatok ellen. Leutóbb a délkeleti hadsereg 6. ezredétől kezdett fel és tejt ki igen erőteljes partizánmozgalomra.

A Kínai Kommunista Párt kiáltványa az USA-hoz

MUKDEN. — A Kínai Kommunista Párt kiáltványt intézett az Egyesült Államokhoz, melyben megállapítja:

Csáng-Káj-Sek az Egyesült Államok katonai védelme alá akarja helyezni rohadó uralmát és e célból tárgyalásokat folytat az USA Csendes-Oceáni Flottájának főparancsnokával és Truman elnökkel. A Kínai Kommunista Pártnak tudomása van arról is, hogy az amerikai csapatok Szingháj védelmére készülnek.

A kiáltvány figyelmezteti az Egyesült Államok kormányát, hogy a Kínai Kommunista Párt nem ismeri el a Kuomintang képviselői tevékenységét, majd így folytatja:

Minden katonai és gazdasági beavatkozást, mely a kínai nép ellen irányul, ellenséges lépésnek tekint a Kínai Kommunista Párt. Ha az Egyesült Államok továbbra is nyíltan támogatja a Kuomintangot és csapatokat küld Kínába, a következményekért kizárólag az USA kormányát terheli a felelősség.

A kínai népkormány baráti kapcsolatokat akar létesíteni valamennyi országgal, beleértve az Egyesült Államokat is — fejeződik be a kiáltvány.

Január végén ül össze az Ukrán Kommunista Párt 16. kongresszusa

KIEV. (Rador) — December 15-én és 16-án ül össze Kievest az Ukrán Kommunista (b) Párt 16. kongresszusa. A Kongresszus 20. plenáris ülése, amely az alábbi kérdéseket tanulmányozta:

1. Az Ukrán Kommunista (b) Párt 16. kongresszusának összehívása;
2. A pártoktatás helyzete és a pártoktatás megjavításának kérdése az ukrán párt szervezetekben.

A plenáris ülés egyhangulag el-

A Francia Kommunista Párt Politikai Irodája TILTAKOZIK az újabb adóemelések ellen

PÁRIS. (Rador) — A Francia Kommunista Párt politikai irodája határozatot fogadott el a francia kormány új pénzügyi terveivel kapcsolatban.

— A kormány — mondja a határozat — az állami bevételek csökkentését újabb adók bevezetésével akarja ellensúlyozni, ami feltartóztatlanul az árak újabb emelkedéséhez fog vezetni. A Politikai Iroda hangsúlyoz-

A MAGYAR KORMÁNY FENNTARTJA MAGÁNAK A JOGOT:

Az USA kormánya által Magyarország gazdasági károk pótlására hogy igénybevegye a Magyarországon lévő amerikai javakat

A Magyar Távirati Iroda jelenté: A magyar kormány jegyzékben válaszolt az amerikai kormány november 30-i jegyzékére, amely a MAORT-üggyel kapcsolatban valólag megállapításokat és alaptalan rágalmat tartalmazott.

A magyar kormány jegyzéke, mindenekelőtt visszautasítja azt az állítást, hogy a MAORT-szabotázssal kapcsolatban a magyar kormány eljárása jogtalan lett volna.

A jegyzék rámutat arra, éppen az amerikai jegyzék átnyújtásával egyidőben folyt le — november 26 és december 9 között — a MAORT magyar vezetői, dr. Papp Smon és társai ügyében a nyilvános törvényszéki tárgyalás.

A magyar kormány lehetővé tette, hogy a budapesti amerikai

követség képviselője szakadatlanul jelen legyen azon a tárgyaláson és a követség élt is ezzel a lehetőséggel. Így tehát az amerikai követség egy tagja feltanulja volt annak, hogy a nyilvános törvényszéki tárgyalás ponton-ponton minden részletében igazolta azokat a vádakot, amelyeket a rendőri nyomozás során Ruedemann és Bannantine, a MAORT azóta kitudatosított amerikai vezetői sajtókezüleg írásban foglalt vallomásaikban beismertek. A tárgyalás nira igazolta azt is, hogy felsőbb amerikai utasításra súlyos szabotázs történt.

A tárgyalás tehát — állapítja meg a magyar külügyminisztérium jegyzéke — már magában véve is éles és megérdemelt cáfolata az amerikai jegyzék állításainak.

E tények alapján a jegyzék ismételten leszögezi, hogy a magyar kormány minden lépése a MAORT szabotázssal kapcsolatban jogos volt és ezért a magyar kormány a november 30-i amerikai jegyzék vádjait, megállapításait és cáfolatellenes feltevéseit, mint teljesen alaptalannak, a leghatározottabban visszautasítja.

Befejezésül a magyar kormány jegyzéke felhívja az Amerikai Egyesült Államok kormányát, hogy mint a MAORT esetében, minden más esetben is meg fogja védeni a magyar demokrácia gazdasági érdekeit és fenntartja magának az a jogot, hogy az Egyesült Államok kormánya által Magyarországon okozott gazdasági károkat, a jogos magyar tulajdonosok szavatolásért kárpótlásul a Magyarországon lévő amerikai vagyonokat igénybevegye — fejeződik be a magyar kormány válaszejelvénye.

Megjelennek továbbá a kongresszuson az Albán Munkáspárt, a Görög Kommunista Párt, az Osztrák Kommunista Párt, a Belga Kommunista Párt, a Svájci Munkáspárt, a Lengyel Egység-

Szerkesztőség Szabadság-tér 23., II. emelet, Telefon: 15-351

Kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Telefon 19-11.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR.

Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó BT.

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt. Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postai lakcímkénti csekkiszámla 40.623.

Kisérlet a kolozsvári kisiparosok egységének megbontására

A Kisiparosok Szövetségének Kolozs megyei Központja még november hónapban közel ezer taggal megalakította ARLUS-körét. A Kolozsvári Kisiparosok Önszegélyző Egyesülete most december 19-re mégis ARLUS-köri alakuló közgyűlést hívott össze.

Mondanunk sem kell, hogy erre második „kisiparos” ARLUS-körre nincsen szükség. Az új ARLUS-kör csupán lepel arra, hogy Székely „diszelnök” ur a Kolozsvári Kisiparosok Önszegélyző Egyesületében továbbra is diszelegessen és korcsmájában továbbra is tarthassák összejöveteleiket a dicsekvők és a hóstáti zsitrosok.

68 SZÁZALEKKAL NÖVELTE

A TERMELEST a temesvári Fructus gyümölcs-gyár. A gyümölcs-iz minőségét 30 százalékkal feljavították és ugyanakkor az árát 30 százalékkal csökkentették.

TÖBB MINT 7000 ÚJSÁG JELENIK MEG a Szovjetunióban. 1913-ban az újságok száma 855 volt.

27 MILLIO LEJT TAKARITOT. TAK MEG a botfalusi cukorgyár munkásai. Az őszi munkidényben a gyár termelése 105 százalékkal haladta meg az előirányzott mennyiséget. A gyártást 5 nappal korábban fejezték be.

A **KOLOZSVÁRI KÖZPONTI RENDŐRSÉG** közli, hogy december 14-én egy talált töltőtöltet és egy női kezításkát szolgáltatott be. Igazolt tulajdonosok átvehették munkanapokon a 64-es szobában.

9 ÚJ ERDÉSZETI HIVATALRA egészítették ki a meglévő hármast Csík vármegyében.

407 ÉTKEZDE VAN a fővárosi fizetekben, statisztikai adatok szerint. Az étkezdekben 89.412 dolgozó étkezik. A minisztériumok és intézmények mellett 117 étkezde működik, hol 32.029 dolgozó kap ellátást.

ÜZEMRŐL-ÜZEMRE JARNAK és előadásokat tartanak a marosvásárhelyi kulturotthon művészcsoportjának tagjai. Az előadásokat mindenütt nagy siker kíséri.

VILLANYERŐVEL HAJTOTT ÚJ. TIPUSU GÉPKOCSIT gyártott a moszkvai gépkocsiépítő tudományos intézet, melynek teljesítőképességét és működését most próbálják ki. A gépkocsikat Moszkva, Leningrád és a Szovjetunió nagyobb városainak közúti forgalma lebonyolítására állítják be.

SIKKASZTÁSÉRT BIROSÁG ELE ÁLLITOTTÁK a bukaresti Distribúcia, Steaua Romana, Astra Romana és Romano-Americana petróliumvállalatok volt igazgatóit

* **HA JÖVŐJÉT** és megélhetését biztosítani akarja, iratkozzon be a kolozsvári sofőriskolába, ahol szak-szerű kiképzésben részesül. Profesz-szionista 3 hónapos és amatőr 1 hónapos kurzus, román és magyar nyelven Január 3-án kezdődik. Beíratások: Szász, Traian-ut 28. — Telefon: 13-76.

Felvinci híradó

A kulturotthon vezetősége december 26-án misoros táncestélyt rendez, amely alkalommal a MNSz ifjúsági ének-kara, szíjárszó és szavaló együttese szerepel. A Falusi Ifjak Szövetsége és a RDN-sz szintén gazdag műsorral készülnek az est mellé népszerűbb tételére.

Stab Jenő, a RMP tagja, hosszas és fáradtságos munka után újra megszervezte a Falusi Ifjúság Szövetségének helyi szervezetét, melyet bekapcsolt a kulturmunkába.

Az állami elemi iskola román és magyar tagozata: lázasan készülnek az iskolás gyermekekkel a karácsonyi kulturotthonra.

Az UFDR Mitléscu Lidia vezetésével egy 10 napos vándorúttal tanfolyamot tart román nyelven.

Az MNSz felvinci tagozata december 19-én kulturotthonra rendezett, melyen egyfelvonásosok, gazdasági és politikai ismertető előadások hangzottak el.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3-5 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szög 30-50 lej. Allástkeresőknek szavanként 3 lej. Cim a kiadóban és jelzés hirdetéseknek 20 lej pótdíj fizetendő.

ADAS-VETEL

FINOMKIVITELŐ, modern, díó teleháló és kombinált szoba, sürgősen eladó, darabonként is. Dézsma-utca 2., asztalosnál. 7441

VILÁGOS keményfaháló, Petrof-zongora, női íróasztal, eladó. Weinstein, Timár-utca 34. 7433

VESZÉK egy hatszemélyes ebédő és egy hatszemélyes evőeszközkészletet. Cimeket Szabadság-tér 14. alá trafikba kérek. 7463

KARÁCSONYRA eladók: Hajtány autó, feics kerékpár, léghuska, hegedű, ifjúsági könyvek, gyermekköcsi. Pap-utca 27. 7469

PERZSABUNDA, hosszú, női, sürgősen eladó. Petru Maior 17. hátul az udvarban. 2-4 között. Gy. 309

KOMBINÁLT kredenc, egy dívány két fotellel, egy ebédiasztal, egy hálószoba, egy villanyfűző rezsó, egy szobamelegítő villannyal, egy mosókonyhába való kagyló, egy vízvezeték kut eladó. Sárdiné, Dózsa György-utca 11., I. emelet balra. Gy. 308

BUTOROZOTT szoba kiadó Cim a kiadóban. Gr. 73

VALÓDI disznóbőr, kétszemes aktaatáska eladó. Cim a kiadóban. Gr. 72

MODERN, kétszemélyes, díofurni-ros rókamié eladó. Munkácsi-utca 9., asztalosnál. 7531

ÚJ, beszarabíaj perzsabunda, közzéptermetre, eladó. Delavrancea 17. 11-2 óra között. 7515

ELADÓ Maloasa (Kómálalja) 11. szám alatt két szép, egészet és felet ütő ingaóra és egy kitűnő női varrógép. 7514

REZÜST, fekete díobebédő, külföldi csecsemőmérleg, lisztelésda, evőeszközök, olcsón eladók. Piani-not bérbe keresek. Földes, Motilor 28-30. 7480

ELADÓ olcsón szép, új, díofurni-ros kombinált szekrény. Csaba-utca 20. 7487

EGY ultramodern, kombinált szobabutor, jutányos áron, sürgősen eladó. Dávid Ferenc-utca 6. 7537

ELADÓ sütőde lakással. Ugyan-ott egy tizedes mérleg, 100 kg-ig mér. Bologa-ut 10. 7484

ELADÓ szobai nagy vaskályha, főzőkemence, tizedes mérleg 150 kg-ig. Kitűnő házőrző kutya. Den-suseanu 30. 7498

KÉT perzsaszőnyeg eladó. Megtekinthető délután 2-7 óra között. Hátul az udvaron, Erzsébet-ut 44. 7501

ELADÓ teljes felszereléssel billiárdasztal. Cim a kiadóban. 7456

ZOMANCOZOTT asztal-kályhát keresek megvételre. Molotov-utca 6., házfelügyelő. 9117

RÁDIÓ, 3+1. Telefunken, eladó. Érdeklődni Molotov-utca 6., házfelügyelő. 9117

FEL taxirész, sürgősen eladó. Pata-utca 20. 9114

RÓKAMIÉK, fotellek, székek, szekrények, hálószobák és egyéb butordarabok eladók. Bizományba elfogadok. Butoraktár, Kossuth Lajos-utca 32. 9111

TÖLTÖLLJAVÍTÁS, eladás, felöltség mellett. Méder Ferenc, Molotov 22. Gy. 3

ELADÓ konyhabutor, egyszerű hálószobabutor, tölgyfahall lépcső. Motilor 8. 7551

HEGEDŰ, antik asztal, csempekályha, Philips rádió patefonos szekrényrel vagy anélkül, eladó. Budai Nagy Antal 48. 7496

NIKKEL kávé- és teafőző eladó. Malom-utca 24., hátul az udvarban. Érdeklődni délután. 7542

PHILIPS-rádió, 3+1 lámpás, alig használt, eladó. Szabadság-tér 21., I. emelet, ajtó 5. Délelőtti 8-14 között. 7547

VIZHATLAN hátliszakot keresek. Józsa Béla 37., délelőtti 9-2 között. 7538

ELADÓK: Két szobát fűtő csempe, csillár tejes körtékkel, fehér tépett gyapjú, korára, székek, szekrények, ágyak, asztalok, sz, rezsó, dunyha huzattal, magasszárú férfi-cipő, apróságok. Crisan-utca 21., felső csengő, egész délután. 7544

KARÁCSONYRA jóállapotban levő ifjúsági könyvek és egy porzi-vógép eladó. Rákóczi-ut 72., I. emelet. 7545

KIS konyhakredenc, két vaségy sodronnyal, 3 ajtós ruhásszekrény, asztal Marx Károly (Rudolf)-utca 14., üzletben. 7511

ELADÓ egy 2-ös számú, üzemkéses szárnyszivattyú, 8 m. csőösscsővel. Episcop Moga-utca 14. 7539

SICIPŐ, 42-es, teljesen új, eladó. Patak-utca 10. 7548

EGY új, süllyesztős Singer varrógép és egy gyermekágy eladó. Cim: Jókai-utca 4., emelet, ajtó 15. 7550

ELADÓ takarmánytők, olcsón, nagyban és kicsinyben. Széchenyi-tér 27. Birt. Economic üzletben. 7549

INGATLAN-LAKAS

HÁZAK, örökklások eladását, vételét közvetíti Barbosu Iroda, Molotov-utca 15. Gy. 292

HÁZAT, örökklását, teikét jól és gyorsan akarja eladni, beköltözhető venni. Iratait lemásolni? Forduljon bizalommal Vulcan Irodához, Molotov 24. Telefon: 12-64. 9115

ÚJ ház, 2 szoba, konyha, fürdő. Klinikák mellett eladó. Muresan, Motilor 98. 7553

ALLAST KAPHAT

KOMOLY, gyermekszertő, becsületes mindenest azonnalra felve-szek. Jelentkezni 2-4 között, Gelu-utca 7., alsó csengő. — (Rákóczi-negyed.) 7549

BEJÁRONÓT, megbízható, keresek azonnali beférésre. Ajánlkozni lehet 2-4 óra között, Petőfi-utca 1. Lázárné. 7541

KÜLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruha, fátyol és koszoru eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Dózsa György-utca 22. F.

KORCSOLYAFENEST jól és jutányos árban vállal: Lebovits Ernő, Széchenyi tér 34. 9123

ELVESZETT a Széchenyi téren Kovács Márton névre szóló betegse-gélyző és munkakönyv. Becsületes megtalálójára sziveskedjék leadni Ar-pád-ut 17. alá, juttatom ellenében. Gy. 73

MENYASSZONYI ruhák, fátyolok, koszorúk, szőrmekepek kikölcsön-zése. „Dália Művirágszalon”, Horea ut 33. Gy. 161

SPIRO BALÁZS ETELKA zongoratanárnő tanítványait kérem Do-hány-utca 37. alá jönni. 7546

BÉRBE keresek 48, 60, 120-as tan-góharmónikát. Slova hirdetési iroda. Gy. 312

TÜZIFA megtakarításához kályhá-kat sütéshez, főzőkályhákat javítok és átrakok gázra is. Papp Kálmán, Dózsa György 16. 7553

Olvasd, terjeszd, támogasd a „Világosság”-ot

Küljbejárati

butorozott szobát keresek fürdőszoba használatát január eisejére a R. covifa (volt Erzsébet-úion. Köz-pont vagy aqztüres előn-ben — Aíánlatokat kerem a „Világosság” kiadó-hivatalába. „Erzsébet-úti” jeligere bekü deni.

Zippzarak iavitását,

ugymint hócsizma, spencer, ridi-kül kosztüm és bármilyen speciá-munka iavitását és átcserelesét vállalom

Lajtar
cipő-kliika
Szappan-utca 13

A decemberi könyvvásár ujdonságai

Huszonhat elb-szélő vállogaott novellája

Salomon Erő:
Gönyü sors (versek)
Füllen's Gerauc és más mesék
Horvát lívón:
Jaarruo (népmese)
Horváth-Sipos:
A pón macska (népmesék)
Szigligeti-Móricz:
A csik s (színdjáték)
Cherestelzu V.:
Románok és Magyarok

Corodar:
Harom haitárs (ifjúsági regény)
megvásárolható a

Petőfi Athenaeum
könyvesboltban
Szabadság tér 12 szám

Veszék

Modern családi házal, lehetőleg kerttel és ist-lóval.
Cimeket a kiadóba „modern” jeligere kerem

Karácsonyi ajándékot adunk

minden 100 lejen felüli vásárlásnál
Üveg, porcelán és díszműtárgyak nagy választékban
Segesvári üvegüzlet
Kolozsvár, Széchenyi-tér 4 szám (volt Auslän-ter)

Legszébb karácsonyi ajándék egy TÖLTÖTOLL amit György Jakaból vásárol

Kolozsvár, Jókai-utca 4 sz.
Tollak 3-50 lejtől kaphatók

Férfi inget Pizsamát „VÉGH”

lehérmü varrodában készíttessen
Minorita-utca 5

Értesítés!

A Sofőrvizsgák január hó első felében megtartatnak.
Kerjük a tanfolyamot végzett összes növendékkel, valamint a magyar haitársi es katonai vezető igazok-ványok tulajdosait, hogy a vizsgán való felvételük véget a hiányzó iratokkal együtt íhatalomból sürgősen jelenkezzenek. **Árpád-ut 26. Telefon: 13-76.** Felvevői kéréseket a januárban kezdődő hárna hónapos professzionista tanfolyamra csak **december 31-ig** fogad el az iskola vezetősége.

EGY FONTOS IPAR,

amelyről még sohasem emlékeztek meg

A gyümölcs, a gyapot, a cukor, a tojás, a vasárú, az üveg, tézta-áru, dohány, szappan — a termelőtől a fogyasztóig, a gyárpár, vagy mezőgazdasági kiindulóponttól az utolsóelőtti állomásig, utját ládákban teszi meg. Láda nélkül megáll az áru egyszétes vérkeringése, megbénul kereskedelmünk. Fűrészipartereink sokat írtak a vagonforgalomról, a ki- és berakásokról, de erről az iparról sohasem emlékeztek meg. Mi most

pótoljuk e hiányt és megemlékezünk a ládagyártókat és a ládagyártást.

Hazánkban harminckét ládagyár van. A gyergyószentmiklósi és a ratosnyai gyár csupán ezzel foglalkozik. A többi harminc, a fűrészüzemek függelégyára, amelyek a ládákat az itt készülő hulladékokból állítják össze.

Természetesen, a fűrészüzemeket a ládagyárakkal együtt államosították.

A KÖZTULAJDONBA VÉTELNEK

máris gyönyörű eredményei mutatkoznak. A ládagyárak termelése az államosítás óta százszázalékkal emelkedett. Az ideológiai és szakmai nivó mindenütt javult. Valamennyi gyárban szocialista verseny folyik. Egyéni versenyek. A munkásság jövedelme a progresszív egyezményes munkabérek bevezetésével szépen emelkedett és sok helyen alapjövédalma hatvanöt százalékat is elérj. Különösen kitűnt a gyergyószentmiklósi ládagyár munkássága, ahol a munka termelékeny-

sége a kitűzött normákat 25-30 százalékkal haladta meg.

A termelés bámulatos emelkedésének másik fontos oka az, hogy tíz olyan gyár is működik, amelyek az államosítás előtt üzemképtelen állapotban voltak. Ilyenek például a bukovinai Molid, Frasin községekben levő üzemek, ahol a gyárakat még az 1930-as évek előtt állították le és az értékes gépek azóta a színekben rozsdásodtak.

Abban az időben,

AMIKOR A GYÁRAK MEG MAGANKÉZBEN VOLTAK,

majdnem minden fűrészüzem mellett akadt vagy egy ládagyár is, állítólag azért, hogy a hulladékok kárba ne vesszenek és az anyagot jobban kihasználják. A valóságban ez az elképzelés hamis volt, mert: mihelyt nagyobb megrendelés futott be, már a kicsi gyárak is hosszú, nagyérű anyagát használták. E tapasztalatokat levonva, az 1949-es termelési évre elhatározták, hogy a ládagyárakat az ország hat-hét nagyteljesítményű völgyében összpontosítják, önálló gyárakat áll-

litanak föl, ahová a husz-harminc kilométerre fekvő fűrészüzemek rövidúruját, hulladékait szállítják. Ugyanakkor a fűrészüzemek függelé- és ládagyárait sem építik le, itt azonban már csak kicsi, főleg szegladákat és más gyöngébb ládát gyártanak majd. A koncentráció más területeken is érvényesül. Régenben például az előtt két kapitalista vállalkozónak volt ládagyára. Ezeket most a Herbus területén egyetlen vállalatá egyesítik.

AHOL A TERMELES JAVUL

és összpontosul, ott a munkásság életszínvonala is emelkedik. Az ország összes ládagyáraiban kantinok vannak. A koszt jó. Az erőteljes ebéd ára tizenkét és fél deka kenyérral együtt kb. 20 lejbe kerül. A legtöbb ládagyárnál

riatal munkások és asszonyok dolgoznak, akik naponta ingyen fél liter tejet kapnak.

A ládaiparban balesetek elhárítására szaporodnak az intézkedések. A körfűrészeknél és más gépeknél mindenütt ott vannak a vé-

dőkalapok, a szíjakkal a védők, a fenéknél a szemüvegek. Minden üzemben szigorúan ellenőrzik, hogy megvannak-e a mentőszerekben a kötelező gyógy- és kószerek. Az üzemek modernizálása érdekében tervbe vették az exhausztorok (modern porszívók) felállítását, valamint a futószalagrendszer meghonosítását.

A ládaipar ma már teljesen fedezi a belföldi szükségletet. Ládahány sehol sincsen és nem is lesz. A szezon ősszel van, a cukor, a gyümölcsszezonnal egyidőben. Az esetleges torlódások elkerülése céljából már most felhívták a különböző ipari központokat, hogy ládaszükségleteiket még a télen jelentsék be.

Virágzó iparunk külföldre is sok kúdat szállít.

LEGJOBB VÖLVÖNK

ebben a tekintetben a Szovjetunió, amely exponunk felét szívja fel. Nagy megrendelőink még Anglia és Törökország. Ujabb időkben Palesztinával is folynak a tárgyalások, ahová narancsszállító ládákat szállítanak.

Kifejlesztett ládaiparunk megtette az előkészületeket a ládák szabványosítására. Jövőben tehát nem fognak szeszélyes nagyságú ládákat készíteni, a kapitalista gyárak és gyárosok szeszélyei szerint, hanem csak a szükségletnek megfelelő típusú ládákat, például gyümölcsnek, üvegnek, lekvárnak, kisebbet, egyformát és pedig olyan méretben, amely méret a szokványos deszka méreteinek legjobban megfelel.

A ládaexport természetesen kifizetődő, mert, míg egy köbméter deszka hivatalos ára 2100 lej, ugyanakkor 1 köbméter ládának az ára 4500 lej.

*

Éled a Maros völgye, Erdély összes völgyei, de Máramaros és Bukovina rengetegei is. Mindenütt élénk tevékenység folyik.

Ahol eddig juhok legeltek, vagy csupán favágók meztelen fejszéi népesítették be visszhanggal a kristálytisza levegőt, ott most gyárak épülnek újjá. Máramarosban, Naszódban munkanélküliségnek híre-hamva sincsen. A zsindegyes, apró házakban jókedvű kerekednek. A dolgozó embereket fölcsívták a munka elepe, a ládagyárak és a fűrészek, és az 1949-ben megvalósítandó tervezési tervünk egyre több munkalehetőséget biztosít egyre javuló munkafeltételekkel.

Szilágyi András.

Üdvari tiszteletesen

nem segített a 30 év előtti körlevél

SEGESVAR (Levelezőnkől).

— Udvari András dr., lelkes, a nagykükküllőmezei Bükös községből került a kiskükküllőmezei Tűr községbe. Bükösön a dolgozó parasztokat hosszú éveken keresztül kizsákmányolta az egyházi földesurak. Az osztályharc kifejeződésekkel jobbnak látta, ha otthagyja működése színterét és így került Tűr községbe.

Udvari András úgy vélte, hogy új helyén multjára és eddigi működésére fátyol borul. A MNSZ kiskükküllőmezei szervezőtársaságában azonban leplezte Udvari Andrást. Megállapította róla azt, hogy még az

idén is 30 hold földet művelt, tett meg hivelvel, a termést maga használta fel, de nem átalotta, hogy a 30 hold föld adóját hivelvel kívánja megfizettetni. Udvari András egy 30 évvel ezelőtt kelt körlevélre hivatkozott, amikor az egyházi föld adóját a hívőkre kívánta hártani. A község öntudatos dolgozó parasztsága azonban nem kér többet ilyen körlevelekből. Udvari Andrást végül mégis meg kellett fizetnie az adót.

Ime, egy példa arra, hogy az öntudatos dolgozó parasztság hogyan veszi fel az osztályharcot a falusi kizsákmányoló elemekkel és ezek képviselőivel.

Meg kell javítani

a szatmármegyei postaszolgálatot

SZATMÁRNEMETI. — A mezei vonatkozásban egyik legsűrűbben megoldásra váró feladat: a falvak postahálózatának megszervezése, mert ezen a téren igen nagy hiányosságok vannak Szatmár megye területén.

A nagy kiterjedésű megye területén 264 községnek csak 26 postahivatala van, ezek képtelenek ellátni a falvak rendes és megbízható postai szolgálatát. Így az a helyzet, hogy a megye székhelyéről általában 8-10 nap alatt ér el a falvakba a levél és egyéb postai küldemény. Azok a falvak, amelyek a vasutvonal mentén fekszenek, valamivel előnyösebb helyzetnek örvendenek, de azok, amelyek a vasutvonaltól távol fekszenek, szinte teljesen el vannak zárva a világtól.

Igy több ezer lélekszámú községekbe is — a legjobb esetben — hetente egyszer jutnak el a levelek, hivatalos rendeletek. Ez a helyzet rendkívül megnehezíti a megyei közigazgatás gyors és biztos működését, de igen előnyöztelen feltételeket teremt a demokratikus

népnevelés felvilágosító munkájára is.

Csak egy példát ragadjunk ki a sok közül: Pálfalva 800 lakosu, Ombod 2500 lakosu, Pettyén 800 lakosu, Kiskolcs 2000 lakosu, Dobrádapaty 800 lakosu, Korod 800 lakosu, Nagykolcs 1000 lakosu és Szamoskrassó 2500 lakosu községeknek egy postahivatala van Szamoskrassó székhellyel, ami azt eredményezi, hogy a felsorolt többtízres lélekszámú községek hetenként egyszer részesülnek a posta áldásában. De hasonló a helyzete a megye többi községeinél is.

A demokratikus népnevelés és a közigazgatás gyors és biztos működése feltétlenül megköveteli, hogy a szatmármegyei postahálózatot minél előbb arra fokra fejlesszék az illetékesek, hogy Szatmár megye falvainak lakói a hiányos postahálózat következtében ne maradjanak hátrányosabb helyzetben, mint más megyék falvai, ahol aránylag jól és gyorsan működik a posta.

A MARGITTAI KULTURMUNKÁK TÁRGYÁRÁNYA

Felruházták a község valamennyi szegény gyermekét

MARGITTA. — A margittai Kulturothron rendezésében nagy sikerű előadást rendeztek a román és a magyar iskolák. Az előadást a kulturothron előadótársaság tartotta meg, amit nagyszámú közönség nézett végig.

A DNSZ, a MNSZ asszonyai a tanteremben egyetemben lelkes és eredményes munkát végeztek a siker érdekében. Összegyűlt 12 ezer lej. Bordás Lajos községi bíró javaslatára az ideiglenes bizottság e mellé még 50 ezer lejt szavazott meg a felségélyezési akcióra. Így vált lehetővé, hogy a szegény gyermekeket tetőtől talpig felruházzák meleg téli ruhával, ami egyben azt is jelenti számukra, hogy zimankós időkben, most már jól felöltözöttek, mulasztás nélkül látogathatják az iskolát.

KUHANSZKY ISTVÁN levelező.

CUKROT KAPNAK a dolgozó földművesek

KOLOZSVAR. — A földmunkások szakszervezete közli a kolozsvári földművesekkel, hogy visszamenőleg október, november és december hónapokra, továbbá január hónapra cukorkiutalásban részesülnek azok, akiknek szántóföldjük nem haladja meg az 5 holdat, illetve 3 hektárt.

Azok a földművesek, kiknél a fenti követelmények fennállnak, forduljanak az illetékes terménybepótlási szaktörlesztőhöz, aki egy kiutalást készít. A kiutalást be kell nyújtani államosítás és ellenőrzés végett a földművesek szakszervezetéhez, majd utána forduljanak a közutalást hivatalhoz a kiutalás elkészítéséért.

VILAGOSSÁG

A máramarosszigeti MNSZ kulturális munkája

MÁRAMAROSSZIGET. (Levelezőnkől) — Jól sikerült József Attila emlékestet rendezett 11-én a MNSZ máramarosszigeti szervezete. A műsor központját Török Gábor: „József Attila igazi arca” című előadása képezte. Ezenkívül szavazatok, táncszámok és jelenetek válogatták egymást. Petrás Lívia, Rajzik Matild, Stark Éva, Chelu Cornel és Molnár Béla előadásában.

Ezt az előadást követően 1918 december 13. munkásévortaninak emlékére rendkívül gazdag műsora és igen jól sikerült előadást rendezett a MNSZ, melynek keretében 1918 december 13-ának jelentőségét Papp József népművelési felelős méltatta. A színvonalas előadáshoz a Művelődési Intézetben közölt versek, énekek és táncszámok, jelenetek adták meg a méltó keretet. Medveczki István, Török Gábor, Fekete Katalin, Fridrich Magdolna, Dávid Ibolya, Hittica Elza, Stark Éva, Sztupár Erzsébet, Váradi Margit, Zahariás Gabriella, Mirtse Magdolna, Gáspári István, Márton Béla, Novodarszki Lajos, Papp János, Szabó Géza, Sztrimbely Péter és Vodnár János szerepeikben tudásuk és lelkesedésük legjavát adták. Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárult Kőszegi Albertné és Svédák Vilmos odandó munkája, amellyel a táncokat és énekeket színdarabok betanították.

Mindkét előadás műsorszámainak jelentős részét a máramarosszigeti román vegyesleány és a magyar vegyesleány növendékei adták. Ez a tény bizonyítja azt a komoly és szíves közreműködést, amellyel a tanulók, ifjúság egyetemes szervezete, az UAER és a tanulóifjúság nemzeti-egyesületéi is támogatást, amellyel a tanulók, ifjúság egyetemes szervezete, az UAER és a tanulóifjúság nemzeti-egyesületéi is támogatást, amellyel a tanulók,

Itt említhetjük meg azt, hogy a közelmúltban a máramarosszigeti MNSZ kulturális munkájával kapcsolatban, kik-

A saját gyermekeit kizsákmányoló

magyarországi negyvenholdas vén kúldókról, az öreg Mátyás gazdáról, aki nyolc felnőtt, családias gyermekével harmadikában műveltette földjét és ezenkívül még az adóját is velük akarta megfizettetni — ír dicsőségtörténeti levelezőnk.

Többek közt megírja azt is, hogy a vén kúldókat érzékellenül hagyta családok fiainak nyomora és addig üzte velük szemben aljas játékaikat, amíg fiatal szembehelyezkedtek apjukkal és határozottan kijelentették, hogy nem hajlandók tovább tűrni az apai kizsákmányolást. Az öntudatra ébredt fiatalok lemondtak a földről és le minden „atyai” támogatásról, mert rádöbbentek arra, hogy az új társadalomban becsületesen végzett munkájuk után emberibb életet élhetnek mint saját apjuknak roholtolva.

Levelezőnk megdöbbentően tartja ezt az esetet, hogy a kizsákmányoló apától szembe fordultak fiai, akik az emberi élet-hez való jogukat követelték munkájuk után. Mi nem tartjuk megdöbbentőnek ezt, hanem

természetesnek, mert a társadalmi fejlődés megmáshatatlón törvénye az, hogy a kizsákmányoltak előbb vagy utóbb szembekerülnek a kizsákmányolókkal, még akkor is, ha azok történetesen a saját apjuk.

A magyarországi eset azonban erőteljesen és megáthatalatlanul bizonyítja azt az alapigazságot, hogy a dolgozók érdeke — bármilyen nemzetiségűek is — közös az egész világon és nincs, nem lehet különbséget vonni magyar és nem magyar kizsákmányolók között, mert kizsákmányolók csak az osztályhelyzetük dönti el hovatartozásukat és sohasem az, hogy melyik nemzetiségűek születtek vagy milyen nyelven beszélnek. Az öreg Mátyás, a magyarországi vén kúldó minden kétséget kizáróan kizsákmányolta a saját, vérszerinti és gyermekeit és olyan mértékűen, hogy azok végül is kénytelenek voltak szembefordulni a saját édesapjukkal, ha a munkájuk után nekik jogosan járó emberi életszínvonalat akarták a maguk

és családjaik számára biztosítani.

Elképzelhető-e az, hogy azok a magyar gyárosok, akikről a államosítás elvette gyáraik nemzetiség szerinti megkülönböztetést teltek munkásaik között, avagy a kisajátított magyar nagybirtokosok emberségesebbek, belátóbbak voltak magyar béreseikkel, mint az öreg negyvenholdas magyarországi kúldó a saját fiaival szemben?

Alighat. És ebből csak azt a tanulságot lehet levonni, hogy a magyar dolgozók természete szövetségese a román és a világbármilyen nemzetiségű öntudatos dolgozóknak tömegre, mert sokkal közelebb állnak a magyar dolgozóhoz, mint az öke kizsákmányoló magyar gyárosok, nagybirtokosok és a többi földesurak. Osztályharc ez — a kizsákmányolók és a világdolgozók közti kíméletlen harc és — mint Szatalin mondja: „Középnyelven az elvek győznek és nem a békülék” — és ezt fontos tudni mindannyiunknak.

A Világosság RÁDIO MŰSORA

A BUKARESTI RÁDIO ALLANDÓ ADASAI

A „Magyar Ora” adásainak időpontja a következő: Hétköznap reggel 6.30, vasárnap 8.15. Hétköznap délelőtt 14.30, vasárnap: 13.30. Hétköznap este: 19 óra. Vasárnap este nincs adás.

A „Magyar Ora” déli adásait a 483 hullámhosszon, reggeli és esti adásait az 1875-ös hullámhosszon közvetíti. Minden délelőtti adásjelenést is ad.

A Román Adás hétköznapi allandó műsorszámait: Reggel 6 órakor. A műsor megnyitása, pontos időjelzés, hírek. 6.15: Munkásdalok, majd román zene hanglemekről. 7.15: Hírek orosz nyelven. 8.00: Pontos időjelzés, az adás berekesztése. 13.00: Pontos időjelzés, vizállásjelentés. 13.25: Sajtószemle. 14.00: Hírek. 14.57: Időjárásjelentés. 15.00: Tözségi hírek, majd a másnapi műsor ismertetése, pontos időjelzés, az adás berekesztése. 18.00: Az adás megnyitása, pontos időjelzés. 18.45: Kulturkrónika. 19.30: Pontos időjelzés, hírek. 22.15: Hírek orosz nyelven. 22.20: Sporthírek. 23.30: Hírek, majd hanglemek. 24.00: Pontos időjelzés, az adás berekesztése.

19.30-tól 21.30-ig a Rádió Románia Libera 483 hullámhosszon a külföld számára közvetíti adásait, 19.30-kor orosznyelvű, 20.00-kor németnyelvű, 20.30-kor franciayelvű, 21 órakor pedig angolnyelvű műsort ad.

BUDAPEST I.

ALLANDÓ MŰSORSZÁMAI:

5.30 Hajnali muzsika. Hanglemek. 6.30 Falurádió. 6.45 Reggeli torna. 7.00 Hírek, műsorismertetés. 9.55 Áttelepítési kormánybiztoság közleményei. 10.00 Hírek. 12.00 Hangszó, hírek. 14.00 Hírek. 15.15 Rádióiskola. 15.55 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. 17.50 Hírek oroszul. 20.00 Hírek, sporthírek. 20.20 Hírek németül. 22.00 Mit hallunk holnap. 24.00 Hírek magyarul. 24.10 Hírek franciául. 0.20 Hírek angolul.

Hétfő, december 20

BUKAREST

BUKAREST I.: 13.00 Közlemények. 13.02 Hanglemek. 13.30 Marinescu zenekara játszik. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.15 Hanglemek. 14.20 Közlemények. 14.25 A hangverseny folytatása. 14.52 Közlemények. 14.57 Időjárásjelentés. 15.10 Időjelzés. 20.00 Hírek. 20.15 Szovjet művészek bemutatása. 21.00 A Szovjetunio órája. 21.30 Sporthírek. 21.40 Grieg lemezek. 22.00 Hírek. 22.15 Hanglemek. 22.20 Közlemények. 22.55 Hírek orosz nyelven. 22.30 Hegedű- és zongoraszmok.

BUKAREST II.: 13.00 Hanglemek. 13.30 Keleti legenda. (Hanglemek.) 14.00 Hírek. 14.15 Paun Nicolae énekel. 14.35 Hanglemek. 18.00 Varzaru zenekara játszik. 18.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.00 Musz. szorgszkij műve. Egy kiállítás képei. 19.10 Kulturhíradó. 19.30 Az iskola órája. 20.00 Operacst: Turandot. 22.00 Hírek. 22.15 Hangverseny. 22.40 Könnyű zene. 23.00 Szovjet. és román lemezek. 23.30 Hírek. 23.50 Román népzene.

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 13.15 Népek zenéje. 14.00 Termelési Híradó. 14.15 Asztali muzsika. 15.15 A házi együttes játszik. 17.00 Petőfi kora. 17.30 Kalandozások a zenetörténetben. 18.00 Szovjet napok — szovjet emberek. 18.10 Szív küldi szívnek szívesen. 19.10 Rádióvarlet. 20.10 Hanglemek. 20.30 A Falu Hangja. 21.20 Hírek német nyelven. 21.35 Magyar muzsika. 22.25 Esti zene. 23.10 Hangos Ujság. 23.30 Magyar nóták. 24.00 Proceszsz. jazz. 1.30 Hírek eszperantó nyelven.

BUDAPEST II.: 18.00 Női szemmel, női fölnek 19.20 Négyesvers. 19.45 Ikerlál versek új előadásban. 19.55 A Falu Hangja. 20.00 Jobb későn, mint soha! A magyar rádió népi iskolája. 20.30 Hangos Heli Sporthíradó. 20.45 Közéleti hírek negyedóra. 21.00 Könnyű melódikák. 22.15 Mi történik a világhírességben? 22.30 „A kőfély új prózája”, rádiójáték.

Kedd, december 21

BUKAREST

BUKAREST I.: 6.00 Hírek. 6.15 Munkásdalok. 6.30 Vegyes zene. 7.00 Hírösszefoglaló. 7.05 Hanglemek. 7.15 Hírek orosz nyelven. 7.30 Közlemények. 7.33 Hanglemek. 13.00 Közlemények. 13.05 Moldovai rapszódia. 13.25 Sajtóhíradó. 13.30 Niculescu zenekara játszik. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.15 Hanglemek. 14.20 Közlemények. 14.25 A hangverseny folytatása. 14.52 Közlemények. 14.57 Időjárásjelentés. 19.30 Sztalin élete. Rádióműtá. 20.30 Köztetés az Ateneumból. Ünnepi hangverseny Sztalin születésnapján. A hangversenyen fellépnek: Zdravics és Prokofiev szovjet művészek. A szünetben: Hírek. 22.00 Hírek. 22.15 Hanglemek. 22.20 Közlemények. 22.25 Hírek orosz nyelven. 22.30 Enekhangverseny. 22.40 Enescu román rapszódiaja.

BUKAREST II.: 13.00 Szovjet zene. 13.30 Román lemezek. 14.00 Hírek. 14.15 Glazunov szálv kvartettje. 14.35 Szovjet- és román dalok. 18.00 Hanglemek. 18.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.00 Enekek Sztalinhoz. 19.10 Kulturhíradó. 19.25 A hanglemek folytatása. 19.30 Szovjet zenekarok, lemezeiről. 20.00 Sztalin-díjas zeneszerzők műveinek bemutatása. 20.30 Szovjet- és román népzene. 21.00 Filmzene. 21.30 Pavel Liszicián szovjet énekes műsora. 21.50 Hanglemek. 22.00 Hírek. 22.15 Zongoraszmok. 22.40 Balettzene. 23.00 Hanglemek. 23.30 Hírek. 23.35 Vegyes zene. 23.50 Népzene.

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 9.00 A két sólyom. Előadás. 9.20 Hanglemek. 9.30 Izraelita vallásos félóra a stúdióból. 10.00 A Rendőrzenekar játszik. 10.15 Veress Antal hegedű. Szirmai Pálma zongorázik. 14.00 Szacsvai Sándor és a bécsi cenzura. Előadás. 14.15 A házi együttes játszik. 15.15 Könnyű dallamok. 15.30 Ifjúsági énekkarok. 17.00 Felfedezők és feltalálók. 17.20 Az orgonairódalom remekei. 18.10 Szovjet napok — szovjet emberek. 18.20 A Vöröskereszt közleményei. 18.30 Szív küldi szívnek szívesen. 19.15 Mit üzen a rádió? 19.45 Világhíradó. 20.00 Hanglemek. 20.25 Hírek német nyelven. 20.40 „Vetés”. Szimfónia. 22.00 Hanglemek. 24.00 Jazz-muzsika.

BUDAPEST II.: 19.00 Zenél Előadás. 19.15 Hangos Híradó. 19.30 Énekkarok. 20.00 A Falu Hangja. 20.30 Korunk zenéje. 21.20 Szalonzene. 22.15 Kíváncsi mikrofon. 22.30 Békebeli béke. Hanglemerevű. 23.00 Orosz operarészletek. 23.25 Scholtz János gondolkázik.

Szerda, december 22

BUKAREST

BUKAREST I.: 6.00 Hírek. 6.15 Munkásdalok. 6.30 Hanglemek. 7.00 Hírösszefoglaló. 7.05 Hanglemek. 7.15 Hírek orosz nyelven. 7.20 Munkásdalok. 7.30 Közlemények. 13.00 Közlemények. 13.02 Munkásdal. 13.05 Hanglemek. 13.25 Sajtószemle. 13.30 Zenekar. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.15 Hanglemek. 14.20 Közlemények. 14.25 A hadsereg órája. 14.55 Közlemények. 15.00 Időjárásjelentés. 20.00 Hírek. 20.15 Hanglemek. 20.20 A rádió postája. 20.30 Beethoven kvartett. 21.00 Chopin lemezek. 21.15 Párbeszéd. 21.25 Könnyű zene. 21.30 Sporthírek. 21.35 A rádió énekkara. 22.15 Hanglemek. 22.20 Közlemények. 22.25 Hírek orosz nyelven. 22.30 Balettzene.

BUKAREST II.: 13.00 Román népzene. 13.10 Hanglemek. 13.40 Olasz szerzők művei. 14.00 Hírek. 14.15 Zene a gyermekeknek. 14.35 Franciá muzsika. 18.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.00 Mozart lemezek. 19.10 Zenel krónika. 19.25 A Mozartzene folytatása. 20.00 Enekszámok. 20.20 Szórakoztató zene. 21.00 Előadás Puccinótól. 21.45 Hanglemek. 22.00 Hírek. 22.15 Hegedűszámok. 22.40 Hanglemek. 23.00 Éjeli hangverseny. 23.30 Hírek. 23.50 Román népzene.

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 9.00 Jó egészség negyedórája. 9.15 Deielőtti muzsika. 10.00 Koncz Mária és Petra László énekel. 13.15 Magyar nóták. 14.00 1948 december. Az Eötvös kollegium munkaközösségének centenárius naplára. 14.15 Asztali muzsika. 15.15 Jazz együttes. 17.00 Századunk hangja. Irodalmi antológia. 17.30 Szonok. 18.10 Szovjet napok — szovjet emberek. 18.20 A Hangos Ujság filmrejtvény pályázatának nyertesei. 18.25 A Vöröskereszt közleményei. 18.30 A Szakszervezeti Tanács műsora. 19.10 A rádiózenekar játszik. 20.30 A Falu Hangja. 20.35 Heti szemle. 22.00 Jézus ágyán nincsen paplan. Karácsonyi népfeldolgozások. 22.45 Időszéri kérdések. Előadás. 23.10 Hangos Ujság. 24.50 A Vöröskereszt közleményei. 24.00 Magyar nóták. 24.20 Engel Iván zongorázik. 1.30 Hírek eszperantó nyelven.

BUDAPEST II.: 19.00 Orosz hanglemek. 20.00 Jobb későn, mint soha! A magyar rádió népi iskolája. 20.30 Jascha Heifetz modern műveket hegedül. 21.15 Kórusrészletek. 22.15 Szív küldi szívnek szívesen. 23.00 Hanglemek.

Csütörtök, december 23

BUKAREST

BUKAREST I.: 6.00 Hírek. 6.15 Hanglemek. 6.30 Vegyes zene. 7.00 Hírösszefoglaló. 7.05 Hanglemek. 7.15 Hírek orosz nyelven. 7.20 Hanglemek. 7.30 Közlemények. 7.33 Hanglemek. 13.00 Közlemények. 13.02 Munkásdal. 13.05 Hanglemek. 13.25 Sajtószemle. 13.30 Zenekar. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.15 Hanglemek. 14.20 Közlemények. 14.25 A hangverseny folytatása. 14.52 Közlemények. 14.57 Időjárásjelentés. 20.00 Hírek. 20.15 A hadsereg színházának operettje. 21.15 Szép keringők. 21.30 Sporthírek. 21.35 Előadás a görög nép harcáról. 22.00 Hírek. 22.15 Hanglemek. 22.20 Közlemények. 22.25 Hírek orosz nyelven. 22.30 Énekszámok. 23.50 Száv táncok.

BUKAREST II.: 13.00 Hanglemek. 13.10 Klasszikus zongoraművek. 13.30 Vegyes zene. 14.00 Hírek. 14.15 Operettműsorok. 14.40 Enekszámok. 16.00 Szovjet érszékességek. 18.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.00 Hanglemek. 19.10 Színházi krónika. 19.25 Hanglemek. 19.30 Román népzene. 19.35 A kardió egyeteme. 19.45 Munkásdalok. 20.00 Jacques Tisoud lemezek. 20.35 Szórakoztató zene. 21.00 Hangverseny. 21.15 Világhírű olasz énekesek lemezei. 21.30 A Carnen-kórus énekei. 22.00 Hírek. 22.15 Énekszámok. 22.30 Zongorahangverseny. 22.50 Hanglemek. 23.30 Hírek. 23.50 Román népzene.

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 9.00 Az Élet és Tudomány műsora. 9.15 Szív küldi szívnek szívesen. 10.00 Gábor Alice és Toth Pál énekel, hegedű és zongorakísérettel. 13.15 A házi együttes játszik. 14.00 Kis segít az angyaloknak? Elbeszélés. 14.15 Asztali muzsika. 15.15 Szórakoztató zene. 17.00 Jó szomszédság muzsikája. 17.30 Gyermekrádió. 18.10 Szovjet napok — szovjet emberek. 18.20 A Vöröskereszt közleményei. 18.35 Diákok, figyelme! 19.10 Dunavőgyi Híradó. 19.40 Szív küldi szívnek szívesen. 20.00 Az ország rádió operastúdiójának műsorából. 21.00 Hírek német nyelven. 24.00 Tarka muzsika.

BUDAPEST II.: 19.00 Hanglemek. 19.15 Hangos Híradó. 19.30 Jazzkedvelők iskolája. 20.00 A Falu Hangja. 20.30 Csütörtökön este... 22.15 Vidám rádiószínház.

Péntek, december 24

BUKAREST

BUKAREST I.: 6.00 Hírek. 6.15 Hanglemek. 6.30 Könnyű zene. 7.00 Hírösszefoglaló. 7.15 Hírek orosz nyelven. 7.20 Munkásdalok. 7.30 Közlemények. 7.33 Hanglemek. 13.00 Közlemények. 13.05 Hanglemek. 13.25 Sajtószemle. 13.30 Enescu corálja. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.15 Hanglemek. 14.25 A szovjet kultúrelét krónikája. 14.40 Orosz hanglemek. 14.52 Közlemé-

nyek. 14.57 Időjárásjelentés. 20.00 Hírek. 20.15 Operacst ismertetése. 20.20 Monteverdi: „Orfeusz” című operája. 20.50 A mi iróink. 21.05 A rádió kórusa. 21.25 Előadás. 21.40 Beethoven zene. 22.15 Sporthírek. 22.20 Közlemények. 22.25 Hírek orosz nyelven. 22.30 Hárfaszámok. 22.55 Hanglemek.

BUKAREST II.: 13.00 Olasz lemezek. 13.25 Vegyes zene. 14.00 Hírek. 14.15 Vokálkvartett. 14.15 Kamarazene. 18.00 Gyermekek órája. 18.30 Orosz nyelvtanfolyam. 19.00 Hanglemek. 19.10 Filmkrónika. 19.25 Hanglemek. 19.30 Diákok órája. 19.55 Hanglemek. 20.00 Dimitriu Nella operanékesnő hangversenye. 20.20 Klasszikus lemezek. 21.40 Vegyes zene. 22.15 Hanglemek.

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 9.00 Angyalföldi Antológia. Előadás. 9.15 Zenekari művek. 10.00 Szalonzene. 13.15 Friss Antal gondolkázik, Káray Lili énekel, zongorán kíséri Hajdu I. 14.00 A karácsonyi sortűz. Emlékezés három ifjú mártírra. 14.15 Népek zenéje. 15.15 Művészelemek. 17.00 Szabad Népek Hazája. 19.45 Hangszerszólók. 18.10 Szovjet napok — szovjet emberek. 18.20 A Vöröskereszt közleményei. 18.30 Szabadság és testvériség. 19.10 Forrai Miklós kamarakórusa. 10.45 Magyar Bethlehem. 20.20 Előadás a stúdióban: „Első ünnep”. Rádiójáték. 21.15 Hírek német nyelven. 21.30 A sáxtusi kórus hangversenyének közvetítése Rómából. 22.00 Zenekari művek. 21.40 Néger spirituálék. 23.10—1.00 Művészelemek.

BUDAPEST II.: 18.00 A házi együttes játszik. 19.00 Szép ifjúság, jöjj vissza egy szóra. Helyszíni közvetítés a Jászai Mari Otthonból. 19.45 Halász Kálmán orgonál. 20.30 Hanglemek. 20.50 Händel: Messiás oratorium I. rész. 22.15 Händel: Messiás oratorium II—III. rész. 23.30 Brahms: C-moll vonósnégyes.

Szombat, december 25

BUKAREST

BUKAREST I.: 7.30 Hanglemek. 7.50 Közlemények. 7.53 Népi zene. 8.10 Hanglemek. 9.00 hánatatan zeneszerzők művei. 9.40 Hanglemek. 10.30 Istentisztelet közvetítése. 11.30 Mozart lemezek. 12.00 Zenekar. 13.00 Stanescu zenekara. 13.55 Közlemények. 14.00 Hírek. 14.10 Hanglemek. 14.20 Közlemények. 14.25 A hadsereg órája. 14.55 Közlemények. 15.00 Időjárásjelentés. 15.30 A Művész Szakszervezet énekkara. 16.00 Vidám muzsika. 17.00 Könnyű zene. 18.00 Szülők órája. 18.15 Szórakoztató zene. 20.00 Hírek. 20.10 Könnyű zene. 21.00 Belföldi események kommentárja. 21.10 Román zene. 22.00 Hírek. 22.10 Hanglemek. 22.20 Közlemények. 22.25 Hírek orosz nyelven. 22.30 Cigány rapszódia.

BUKAREST II.: 13.00 Hanglemek. 13.30 Szovjet népzene. 14.00 Hírek. 14.10 Mia Braia együttese játszik. 14.45 Fantáziák. 18.00 Szülők órája. 18.15 Szórakoztató zene. 19.30 Zenel földrajz. 20.00 Zenekar. 20.35 Valcerok. 21.00 Körösi Jancsi és Köfler Gicu kétzongorás hangversenye. 21.30 Hanglemek. 22.10 Hanglemek. 23.00 Szórakoztató zene. 23.50 Román népzene.

Nagybányai hírek

A SZTALINI ALKOTMÁNY tízenkettedik évfordulóján — december 5-én — az ARLUS nagybányai fiókja, nagy — művészeti műsora — ünnepi előadást rendezett a Kárpát színház nagytermében, amelyen a helyi öng katonai zenekara és műkedvelői is szerepeltek.

A MNSZ II. KERÜLETI SZÉKHÁZÁBAN — a „Petrosani” bányai üzem munkás-lakótelepén levő kultúrházban — román és magyar műsorszámokból álló műsoros estet rendezett a MNSZ kultúrportja, amelyen a telep román és magyar lakói igen szép számban vettek részt.

A SEPSISZENTGYÖRGYI AL-LAMI MAGYAR SZÍNHÁZ december 14-én Vastély Orlin „Riadó” című háromfelvonásos drámájával Nagybanán vendég szerepelt. A nagysikerű drámát, Bokor András

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 8.00 Karácsonyreggeli zene. 9.00 Hírek, műsorismertetés. 9.20 Karácsonyi dalok. 10.00 Református istentisztelet. 11.00 Görögkeleti istentisztelet. 12.00 J. S. Bach: Karácsonyi oratórium II. része. 13.15 Kamarazene. 14.00 Jazz-Hangverseny. 15.15 Ünnepi hanglemek. 16.00 Mi van egy mondat mögött? Eseményjáték. 16.15 Magyar nóták. Cigányzene. 17.00 A zöld pokol. A rádió folytatások játéka. 17.20 Gyermekrádió. 18.10 Magyar Parnasszus. 19.10 A Falu Hangja. 19.30 A rádiózenekar karácsonyi ajándéka felnőtteknek és gyermekeknek. 21.20 Hírek német nyelven. 21.35 Páka Jolán keringőket énekel. 22.00 Karácsonyi Híradó. 23.25 Joanne Marie Darrée zongorázik. 24.00 Nagy világszínház. „A kertész kutyája.” Rádiójáték.

BUDAPEST II.: 10.00 Ünnepi muzsika. 13.00—14.00 Szív küldi szívnek szívesen. 19.00 Szórakoztató zene. 20.00 Színes szöttek. 21.00 Szív küldi szívnek szívesen. 21.30 Kamarazene. 22.15 Énekes, zenés részletek. 22.15 Versenyművek.

Vasárnap, december 26

BUDAPEST

BUDAPEST I.: 8.00 Reggeli zene. 9.00 Hírek, műsorismertetés. 9.20 Szív küldi szívnek szívesen. 10.00 Unitárius vallásos félóra a stúdióból. 10.30 Református vallásos félóra. 11.00 Evangélikus istentisztelet. 12.00 Képek, szobrok, rajzok. Kis riportok a képzőművészet világából. 12.15 A Budapesti Zongorahármas játszik. 13.15 Anyák ötperce. 13.20 Negyedóra az Arany Angyalban. 13.35 Magyar karácsonyi énekek. 14.00 Bányászok vasárnapja. „Germinal”. E. Zola regényéből rádióra alkalmazva. 14.30 Jazz-együttes. 15.15 Ünnepi hanglemek. 16.00 Nagy elbeszélők. „Karácsony este.” Heltai J. elbeszélése. 16.20 Báthy Anna énekel. 16.45 Barcs Sándor vasárnapi krónikája. 17.00 Magyar nóták. 17.30 Szív küldi szívnek szívesen hangversenyének közvetítése a Városi Színházból. (Folyt. 19.00 órakor a Bp. II. hullámhosszon.) 19.10 A Falu Hangja. 20.00 „Dadalmas asszony.” Stúdió operett. 21.20 Hírek német nyelven. 21.35 A „Dadalmas asszony.” c. operett folytatása. 22.00 A Rádió Hangja. 22.05 Totóhírek. 22.10 Vasárnapi szerénád. 22.40 Vasárnapi rádióankét. 23.40 „Murányi kaland.” Rádiójáték.

BUDAPEST II.: 10.00 Szórakoztató muzsika. 11.00 Feltört séta Zenepotámiaiban. 12.00 Zenepotámia postája. 13.00 Az opera műhelyéből. 18.00 Magyar muzsika. 18.30 Hanglemek. 19.00 Szív küldi szívnek szívesen. 20.20 Operethősök kongresszusa. 21.30 Könyvszemle. 22.15 Magyar nóták. 23.00 Zenekari művek.

Szomszédaink magyar nyelvű adása

MOSZKVA: 18.00—18.15: 19.8, 25.5 méteres hullámhosszon. 20.00—20.30: 25 és 31.77 méteres hullámhosszon. PRÁGA: 19.15—19.30-ig: 25.31 méteres hullámhosszon.

Egyéni és csoport-versenyek hajrája

a Viktoria kötő-üzemében

KOLOZSVAR. — Amikor az üzemek a munkaversenyekről áttértek a szocialista munkaversenyek megszervezésére, legelső és legfontosabb feltételként állott elő, hogy a versenyt olyan módon szervezzék meg, miszerint a munkás fizikai erejének kimérése mellett emelkedjen a termelés úgy mennyiségileg, mint minőségileg. Ennek legelső követelménye a verseny alapos megszervezése volt.

Nézzünk egy üzemet, ahol belső verseny kibontakozása függvénye az üzemek közötti verseny helyes lefolytatásának. Így történt ez a Viktoria szövetséget kötő-üzemében, a december 30-ra szervezett szocialista munkaverseny során. Az üzem két osztálya, a gépteremre és a konfekcióra tagozódik. Versenyben áll egymással a két osztály és azokon belül egyéni, gépi és csoportversenyre tagozódik.

Nem mindennapi versenyre kelt két fiatal munkásnővel Páll Ignác — jegyzi meg Zádor Rudolf üzemvezető. — Néh Erzsébet és Nyakas Irén munkásnők teljesítményének összeadásából származó eredmény felülmúlására vállalkozott. Tehát két munkaerő összeadásából eredő teljesítményt akar egyedül felülmúlni. Eddig már sikerült és lehet, hogy ezután is...

Saját magával kénytelen versenyre kelni az automata kör-

kötőgép mellett dolgozó Fazakas András, — töldje meg Bergner Ilona — mert nem akad versenytársa, ugyanis nincs több automata gépünk.

A gépek versenyében egy délutáni és egy délutáni munkás verseny a másik gépnél dolgozó délutáni és délutáni munkásokkal.

A verseny következő tagozódása a csoportverseny. A gumikötők a sikkötők ellen, a délutáni körkötők a délutáni körkötőkkel, a 12-es gépnél dolgozók a 10-es gépnél dolgozókkal versengenek. A spulnizó terem a gumisodrókat hívta ki. Mindkét osztályon, ahol a munka menete megengedi, egyéni és csoportversenyt szerveztek. A spulnizó terem vállalta a gépterem folyamatos anyagellátását a gépekhez szállítva, miáltal kiküszöbölést nyer a gépek-nél előálló holt idő.

A gépterem vezetősége Bergner Ilona, Szakács Emma és Zádor Rudolf személyében vállalta a lelátó előkészítését a munka gyors menete érdekében.

Az októberi teljesítményt kiindulási alapul vette az üzem, mely azonban az akkori vállalt mennyiségnek a túlhaladását jelentette. Az átvévi osztály ellenőrzése biztosítja, hogy a mennyiségi termelés ne történjen a minőség rovására és az egyik osztály gyors munkája ne okozzon visszacsúszást a következő munkafázisnál.

A szocialista munkaverseny

nagyobb méretű kibontakozását a december 30-a tiszteletére tervbe vett újítás váltja valóra. Az újítás mintegy 50 százalékos könyvebb munkát biztosít a munkások részére, amellyel azonban a minőség megmarad és a termelési idő 40 százalékkal csökken. Valóra válik az üzemből az a jelzés, hogy kevesebb fáradsággal többet és jobbat termelhetnek.

A konfekciós teremben a verseny felépítése hasonló. A gépek-nél dolgozók és az azonos munkakörbe beosztottak egyéni versenyben állnak. A három osztálynál dolgozó kézimunkások csoportversenyben vannak. A gumigépek a szegőgépekkel. A szabászoknak lehetőség hiján csak vállalásra nyílt alkalmuk. Olyan teljesítményre vállalkoztak, mely biztosítja a munkamenet folytonosságát.

A készáru átvételénél Marosi Béláné és Kovács Margit a hibás darabok észrevételért versengenek, hogy csak 100 százalékos jóminőségű áru kerüljön. Fülöp Márta raktárnokhoz, aki a versenyszellemnek megfelelően vállalta a kiutalások gyors és pontos elintézését.

Még betegsége alatt is versenyez az egyik munkásnő, — lekésedik Marosi Béláné. — Betegsége alatt 5 százalékos emelésre vállalkozott Ince Magda és levélben kért az üzemtől otthoni munkát.

Még a két altiszt is versenvre kelt az üzem tisztaságának érdekében.

Versenyben áll az egész üzem a vezetőség gondoskodik, hogy ez a verseny szocialista verseny legyen. Így lesz a gép engedelmese eszköz a munkás kezében.

Tökéletes gépekkel szerelték fel a fásított védfüggönyökkel erdősítő központokat

MOSZKVA. — A Szovjetunió szárazságsújtotta, szteppés vidékein 570 fásított védfüggöny erdősítő központot létesítenek, amelyeket modern traktorokkal, hatalmas kotrógépekkel és más tökéletes mezőgazdasági géppel szerelnek fel.

Ezek a gépek jelentős mértékben megkönnyítik a kolhoz-lakók és más munkások tevékenységét és meggyorsítják a természet átalakítására irányuló terv megvalósulását.

Az erdősítő központok létesítésében, valamint a többi munkálatokban a tudósok és gépszakértők, valamint a tudományos kutató intézetek és nagyobb gépgyárak kollektívái is részt vesznek.

A „Nizsnij Tazsil“ mezőgazdasági gépgyár megkezdte a „P.C.-2 jelzésű fásított gép széria-gyártását. A gép terveit Csaskija mérnök készítette. Ez a gép könnyen kezelhető, egyszerű szerkezetű és

hatalmas teljesítményt nyújt. Egy nagyobb traktor egyszerűen 7 ilyen gépet képes vontatni. Ez a hét gép egy fásítási sáv szélességén ülteti el egyszerre a faszemetéket.

Az erdősítő központokat és géppalomásokat ugyanakkor különleges faültető gépekkel látják el, amelyek a Sztálin-díjas Szolovov tervei alapján készültek.

Ez a nagyszerű gép egyazon időben háromféle műveletet végez: kitépi a gyomot, mélyen felszántja a földet és egyszerre négy sor fát ültet el.

A barkóvi gépgyárban különleges traktor széria-gyártásán dolgoznak, amely közeledekhet a fák között anélkül, hogy megrongálná őket.

A gépeken kívül a fásító központok egy-egy földkötő gépet is kapnak, amely a föld kotrásával, elszállításával és kiegyengetésével kapcsolatos összes műveleteket elvégzi.

MEG KELL EROBITENI a szervezeti életet Magyarfenesen!

MAGYARFENES. — Onkéntes munkával veszi ki részét az építő munkából a község dolgozó földművelője. Közösnek vettek részt az utjavítási és ároktakarítási munkálatoknál. Nem régen, lefektették az új apaistálló alapjait fizetett munkásokkal, de a falak felhuzását, valamint az építkezéshez szükséges anyag összehordását onkéntes munkával végzik a község dolgozói.

Mindamellé, hogy élénk tevékenység és onkéntes munka iránti megnyilvánulás mutatkozik, a közösségi élet, a szervezetek iránti magatartás bizalmatlan. A MNSz helyi szervezete még mindig nem fejt ki azt a munkát, amire hivatott. A földmunkások szakszervezete még a nyáron széthullott s jelenleg csak a vezetőség létezik. Ennek hiányát már érzik a falu szegényföldműves rétege és lépéseket is tett az újbóli megszervezés érdekében. Mindössze 5 zsiroszarda lakik a faluban, de ez már elegendő arra, hogy az alulról jövő szervezeti élet iránti igény mutatkozását megfogja.

A KOLLEKTIV-MUNKA nagy szerű eredménye hozott

a szalmármegyei mezőgazdasági életben

„Pártunk előtt az a nehéz feladat áll, hogy felszámolja a mezőgazdaság elmaradottságát, biztosítsa magas termelékenységét, megmentsse a dolgozó parasztságot a nyomortól, felszámolja a falusi kizsákmányolást.“

(Gh. Gheorghiu-Dej)

SZATMARNEMETI. — (Kiküldött munkatársunktól.) — A kollektív munka, igen, csak ez tette lehetővé, hogy az utolsó közül a mezőgazdasági munkákban az élen járó megyék sorába tudtuk felküzdeni magunkat — mondja Bréttér István, a MNSz megyei gazdasági felelőse. Rögön adatokkal is bizonyítja állítását.

A megye demokratikus politikai szervezetei — élükön a Román Munkáspárttal — elhatározták, hogy a falvak állattenyésztési és egészségügyi ügynekei és a mezőgazdasági ügynekek mellé munkaközösségeket szerveznek a falvak értelmes dolgozó szegényparasztjai közül és így nem hagyják magukra ezeket a hivatalos ügynekeket, hanem munkájukhoz kellő segítséget nyújtanak.

Ebben a nagyszabású szervezési munkában alaposan kivette a részét a Magyar Népi Szövetség is. A 84 falusi MNSz szervezet közül 74 állított egy-egy kiváló szakembert falusi dolgozót a hivatalos szervek támogatására. Ugyanakkor megindult a mezőgazdasági trányítók és többtermelésvédők az állattenyésztésvédők és állategészségügyörök alapos kiválgatása és szak kiképzésben való részvételére is.

Bekapcsolódott a munkába az állatorvosi hivatal és a mezőgazdasági kamara. Ezek a demokratikus politikai szervezetek segítségével az irányítók részére külön szaktanfolyamot rendeztek a megyeszékhelyen. Ezt a tanfolyamot rövidesen követi az onkéntes segítő számára rendezendő iskola.

Komoly hiányokat pótoló Szatmár megye azzal is, hogy mintán a növényvédelmi törvény értelmében a növényvédelem tartományokra tagozódva van megszervezve és a 8-10 megye területére kijelölt tartományi növényvédelmi igazgatóságok képtelenek feladatukat kellően ellátni — min-

den községben onkéntes növény- és gyümölcsvédőket szerveztek be a rátermett falusi dolgozók közül. Ezzel az első évben szép eredményt értek el az onkéntes védők, lelkiismeretesen látták el feladatukat és munkájukkal nagymértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a kártevő rovarok (sáska, gombásbogár, csimasz, drótféreg, vértetű stb.) veszedelmét kellő időben felismerték és hatástalanításukra idejében meg lehetett tenni a szükséges intézkedéseket.

Szatmár megye gazdasági bizottsága nem feledkezett meg a falusi szövetkezetek fontos szerepéről sem és a falusi demokratikus szervezetek mindenhol onkéntes szövetkezeti-védőket szerveztek be, akik gondosan ellenőrizték azt, hogy a szövetkezetek megkapják-e az igényelt árukat és a kiutalt áruk valóban azokhoz jutnak-e el, akikhez kell.

Ezeknek a hivatalos mezőgazdasági szervek mellé állított onkéntes kollektíváknak — halljuk a helyzet további ismertetésénél — kiválóan használt lehetett venni mindazoknál a nagyszabású tömegmozgásoknál, melyeknél mozgósító-jelleggel kellett a tömegekre hatni. Így a beszolgáltatásnál, cséplésnél, vetési munkáknál, cséplés ellenőrzésénél és általában az összes rendelkezésre tartására való sorítás munkáiban komoly szerepet adtak kollektíváink az illetékes szerveknek.

Csak egy esetet tudunk ki a sok közül, ami kézzelfoghatóan bizonyítja a kollektív munka erejét: Ombód községben az állategészségőr és onkéntes sertési szigorúan ellenőrizték, hogy minden állatot a szükséges védőoltással lássanak el. Az eredmény az, hogy: az egész községben egyetlen ló, marha, sertés vagy szárnyas sem hullott el a fertőző állathalálbetegségekben.

A kollektív munka, a falvak dolgozóinak összefogása és elterelése volt az az erő, amely a mezőgazdasági téren utolérte köztük kulladó maradványokat az Ára emelte fel biztositotta a nagyobb termelés növekedését. Csak így tudjuk felváltani a szegényparasztok által emelkedő életszínvonalát és a kizsákmányolástól mentes életet biztosítani — állapították meg egyöntetűen a megvalósultság tagjai.

EMGE TANÁCSADÓ

A kecske téli takarmányozása

Nagyvárosokban mindig kifejezetten érezhető a tejhiány s ezzel magyarázható, miért népszerűsödik mindegyre jobban a külterületi dolgozók között a kecsketartás. Kolozsvárt néhány évvel ezelőtt még alig volt kecske, ma 100-nál több van, mert teje kiválóan tápláló.

Aki kecskét tart, az el tudja látni családját tejjel és tejtermékkel, ami a gyermekek egészséges táplálására szükséges. Emellett a kecsketartáshoz nem szükséges nagy befektetés, viszont a ráldozott fáradságot búsán fizet.

MENNYI TEJET AD A KECSKE?

A kecske takarmányozása hasonló a tehénéhez, de mert súlyához viszonyítva több tejet ad mint a tehén, tápanyagszükséglete is viszonylagosan nagyobb. Kiválólag ez a következő példából is. Nálunk országos átlagban, egy 400 kilós tehéntől, naponta 8 liter tejet fejnek, vagyis 50 kiló élő súlyra 1 liter tej esik; ezzel szemben, egy 50 kilós kecske, ha csak 2 liter tejet ad, már akkor is testsúlyának arányában kétszeres több tejet ad a tehénnél, holott fogyasztása a tehénénél jóval kisebb. Ez az csak egy napi termelést jelent. A szakszerű ellenőrzések azonban azt állapították meg, hogy a bőven tejjel történő termelés, önsúlyának legfeljebb 20-25-szörét, míg a jó fejű kecske testsúlyának 40-42-szeresét is kitermeli. Svájcban 1930-ban egy 30 kilós kecske 10 hónap alatt 1472 liter, azaz átlagban napi 4,9 liter tejet adott, vagyis testsúlyánál majdnem 39-szer többet. Ha ugyanezt az arányt 400 kilós tehénre vonatkoztatjuk, annak naponta pontosan 52 liter tejet kellene adnia. Ebből a példából világosan kitűnik az, hogy a kecske valóban a szegénymunkásoknak, mert nálunk nem ritka az olyan kecske, amelyikből egy évben el lehet fejni 1.000-1.200 liter tejet. Ez azonban attól függ, hogyan etetik.

A kecske takarmányozásánál egyet kell szem előtt tartani: szereti a változatosságot. Aki megfigyelte már, hogyan legel nyáron a kecske, láthatta, hogyan cikázik ide-oda; most a fűvet legeli, majd valamilyen elszáradt kórót rág, azután a gyermekláncfű szárát harapdálja, majd a közelében levő egyik elhajló faág zsongéját csipegeti, de ugyanakkor oda se szagol a mellette levő lucernához, a takarmányok királynőjéhez. Ebből az a tanulság, hogy a kecsketartónak is ki kell elegendenie a kényeskedő állat változó ízlését. Ez azt jelenti, hogy a kecske takarmánya lehetőleg változatosan állítandó össze szilaktakarmányokból és abrakfélékből. Előbbi szilaktartatja az életfenn-tartáshoz kívántató alaptakarmányt, utóbbi a tejertermeléshez szükséges tápanyagokban bővelkedő részrel egészíti ki az előbbinek hatását.

Alaptakarmányul szolgálnak a nagytömögű, olcsó, széna-szalmafélék, nedvdús gyökér-gumós és erjesztett (siló) takarmányok. Az alaptakarmány arra való, hogy az állatban a jóllakottság érzését váltsa ki. Az abraktakarmányok nem tömegűkkel hatnak, hanem dúsán táplálják beltartalmukkal, ami — helyes összeállításban — biztosítja a bőrérces tejtermelést. A szilaktakarmányok közül gyakorlatilag figyelembe jöhetnek az árpa és szalma, a hüvelyesek és burgonya szára, a szederlelő, réti- és pillangósvirágú szénák. Különösen szeretik a kecskék a szárított lombtakarmányt, melyek közül az akác, juhar, szeder, rozgyoró, nyír, kőris, tölgy, a borzilló egy centiméterrel nem vastagabb fiatal leveles hajtásai kerülnek előtérbe. A lombtakarmányok gyűjtésének ideje május második felétől június végéig tart. Ezeket apró kővébe kövevényekben kell szárítani és csak felcsa száradásuk után szabad elhelyezni, nehogy megpenészedjenek. A nedvdús takarmányok mint a burgonya, csiczoka, répfélék,

kalarábó és vermelt zöldtakarmány (siló) a szalmafélék szecskaival keverten igen változatos és ízlésessé teszik a szalmafélék egyhangú „étlapját“, amikhez még a konyhai és gazdasági hulladékok (krumplihéj, főzeléklevelek, marhákáposzta, stb.) is sorakoznak. Ezeket tisztán vagy a szilaktakarmányok — szecskaival vegyítve lehet etetni.

Abrakfélék közül a gabonafélék (árpa, zab, kukorica) darái és korpái, lucernaliszt, olajpogácsák, zúzott tölgyemak, vadgesztenye lépnek előtérbe, amelyeket kevés vízzel morzsálósra keverve tisztán, esetleg a lédús és szecskaifélék keverékére ráhintve „szolgálhat fel“. Tölgymakkból napi 0,5, vadgesztenyéből 1 kg.-nál többet nem tanácsos etetni.

Tájékoztatásul szolgáljon, hogy télen, 3-4 liter tejet adó 50 kg.-os kecskéknek napi szükségletét kielégíti: 1 kiló jó minőségű széna, 3 kg. répa, 1,5 kg. korpá, 0,25 kg. olajpogácsa; vagy 2 kg. szecska kevert 2 kg. szeletelt répa, 0,8 kg. árpadara, 0,35 kg. olajpogácsa. Ezek csak mintául szolgáljanak, mert a fentebb említett takarmányfélékből mindenféle változatosan összeállíthatja a napi adagot. Nehogy ezek a változatos szerű állatok rázsozjanak a válogatásra és a takarmány pazarlására, a napi adagot az alábbi sorrend szerint célszerű elosztani. Reggel és este kapják a széna- és lédús takarmány megfelelő részét, valamint utána az abraknak 1/4-1/4 részét. Délben kapják meg a konyhai vagy gazdasági hulladékok és az abraktakarmány felerészét. Kiegészíti az ételét, ha másodnaponként egy-egy kanál takarmány-mezet és nyálcsót adunk az állatoknak. Nem szabad megfélemlíteni a vizét, amely ne legyen túlhideg és kínáljuk meg vele naponta 3-4-szer annyi innakból, mert a szomjazó kecske nem ad tejet.

SZECSDÉ DÉNÉS

